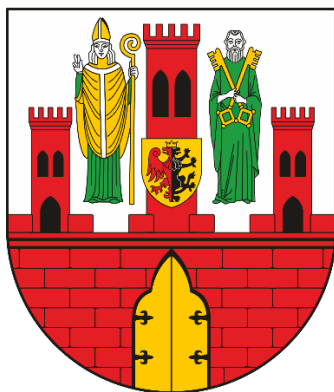

PLAN OGÓLNY

Gminy Brześć Kujawski

Prognoza oddziaływania na środowisko

Źródło: <https://pomorska.pl/gmina-brzesc-kujawski/ar/10339683>

Toruń, styczeń-luty 2026 r.

Opracowanie:

Jolanta Rudnicka

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania	4
2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	4
3. Przedmiot prognozy	6
4. Ocena stanu istniejącego środowiska miasta i gminy Brześć Kujawski	7
4.1. Ogólna charakterystyka środowiska	8
4.2. Elementy zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu środowiskowego	17
4.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego.....	26
4.4. Charakterystyka gminy Brześć Kujawski w odniesieniu do jego położenia względem obszarów podlegających ochronie, w tym obszarów Natura 2000	26
4.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	33
5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	34
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym a ich odniesienie w planie ogólnym	36
7. Analiza ustaleń planu ogólnego	48
8. Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu	53
9. Ocena ustaleń zawartych w planie ogólnym w zakresie stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji	63
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie ogólnym wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	64
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu ogólnego	66
12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	66
13. Podsumowanie	67
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	68
15. Wykorzystane materiały	69
Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko	71

1. Podstawa prawna, cel i zakres opracowania

Podstawą prawną do wykonania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu ogólnego gminy Brześć Kujawski są zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Obowiązek sporządzania Prognozy wynika z art. 51 ust. 1 i art. 52 ust 1 i 2 wymienionej ustawy. Zgodnie z treścią przedmiotowej ustawy, Prognoza oddziaływania na środowisko jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Burmistrz gminy sporządza projekt planu ogólnego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko, o ile jest wymagana; zgodnie z art. 13i. 3. pkt 3) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Kolejna ustawa, tj. prawo ochrony środowiska w art. 72. 1. mówi, że określając ustalenia planu ogólnego gminy, zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Podsumowując, podstawę prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu Ogólnego stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.).
- Uchwała Nr LXIV/619/2024 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 18 marca 2024 r. o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego gminy Brześć Kujawski.

Opracowanie Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń Planu Ogólnego Gminy Brześć Kujawski ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji jego ustaleń dla poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych. Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu ogólnego.

Szczegółowy zakres Prognozy oddziaływania na środowisko wskazuje art. 51. ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Projekt planu ogólnego gminy (POG) wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do POG jest niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko.

Prognoza zaliczana jest do opracowań o charakterze autorskim, sporządzanym w oparciu o dostępne materiały źródłowe, tj. publikacje, dokumenty, raporty oraz wizje lokalne w terenie.

Podczas opracowania przyjęto następujący tok prac i wykorzystano odpowiednie metody:

- a) w pierwszej fazie analizie poddano stan środowiska, wykorzystując metodę: desk research (polegająca na analizie już istniejących dostępnych danych pochodzących z różnych źródeł, jak

dokumenty strategiczne, programowe, raporty analityczne, w tym ekofizjografię, zestawienia danych, zasoby internetowe oraz wzajemnej ich weryfikacji i scaleniu) oraz metodę obserwacji (materiały z wizji lokalnych w terenie),

- b) w fazie drugiej dokonano oceny ustaleń projektu planu ogólnego gminy pod względem skutków wpływu tych ustaleń na szeroko pojęte środowisko przyrodnicze (zastosowano metody jakościowe - wywiady IDI z projektantem planu oraz metody analizy dokumentu),
- c) w fazie trzeciej ustalono wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy na komponenty środowiska, ekosystemy i krajobraz (wykorzystano metody jakościowe - opis, analiza wzajemnych zależności i wpływu).

Powyższe działania podejmowane były we współpracy z zespołem opracowującym projekt planu ogólnego gminy.

Bezpośrednim punktem odniesienia dla niniejszej prognozy były:

- a) uzasadnienie do projektu planu ogólnego gminy Brześć Kujawski,
- b) opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG.

Prace nad prognozą powinny umożliwić;

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych (pozytywnych i negatywnych) realizacji ustaleń POG,
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach problemowych objętych POG (sferach planistycznych),
- na obecnym etapie opracowania projektu planu – identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa lub z postanowieniami Polityki Ekologicznej Państwa lub międzynarodowymi zobowiązaniami Polski,
- wskazanie metod ograniczenia negatywnych (ale akceptowanych ze względu na nadrzędny interes publiczny) oraz wzmacniania pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji planu,
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, przyczyniających się do zmniejszenia obciążenia środowiska poprzez zmianę (tam gdzie jest to zasadne) wykorzystania zasobów, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, zapobiegania degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Ocenę oddziaływania na środowisko sporządzanego dokumentu przeprowadzono w następującym trybie:

- uzgodnienie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (pismo z dnia 29 grudnia 2025 r., znak sprawy: WOO.411.178.2025.AT) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym we Włocławku (pismo z dnia 30 grudnia 2025 r., znak sprawy NNZ.42.2458.2025) zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego Gminy Brześć Kujawski,
- opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu POG,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektu POG,
- poddanie projektu POG wraz z prognozą zaopiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Włocławku,
- uwzględnienie przy opracowaniu ostatecznej wersji projektu planu ustaleń i wniosków z prognozy oddziaływania na środowisko, opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, a także rozpatrzeniu uwag i wniosków zgłoszonych przez obywateli, instytucje i organizacje społeczne.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z nowego przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) zasady i kierunki zagospodarowania projektu planu ogólnego dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko przyrodnicze o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- c) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu ogólnego pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu ogólnego mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,
- d) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych w planie ogólnym w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja założonych w projekcie planu kierunków rozwoju na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

Przy ocenie projektu planu ogólnego gminy uwzględniono również cele globalne ochrony środowiska przyrodniczego wynikające z polityki zarówno regionalnej jak i krajowej.

3. Przedmiot prognozy

Przedmiotem prognozy jest plan ogólny, obejmujący obszar całej gminy Brześć Kujawski, tj. 150,4 km².

Plan ogólny to obowiązkowy dokument planistyczny określający podstawowe zasady zagospodarowania przestrzennego na terenie całej gminy. Jest to akt prawa miejscowego uwzględniany przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanowiący podstawę do wydawania decyzji o warunkach zabudowy w wyznaczonych obszarach uzupełnienia zabudowy.

Głównym zadaniem planu ogólnego gminy jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni.

Plan ogólny wskazuje w jakich częściach gminy będą mogły powstać: infrastruktura społeczna, techniczna, sportowa, zabudowa mieszkaniowa, usługowa itp. Dokument w formie cyfrowej składa się z uzasadnienia oraz danych przestrzennych (część tekstowa oraz część graficzna).

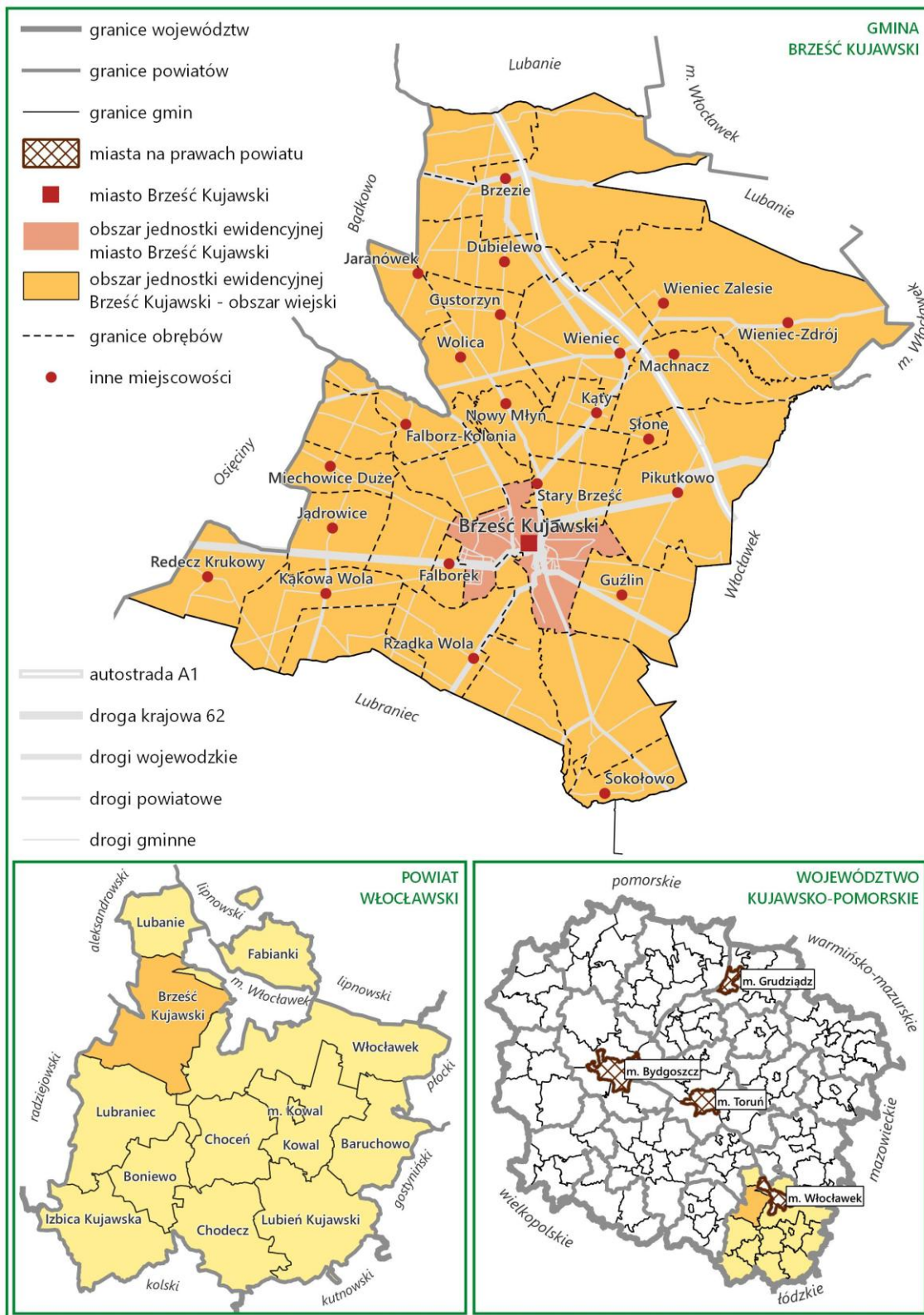
Plan ogólny gminy zawiera ustalenia dotyczące:

- Stref planistycznych (określenie sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów),
- Gminnych standardów urbanistycznych (określenie maksymalnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości, maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej).

Celem opracowania jest zbadanie oraz ocena stopnia i sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w poszczególnych strefach planistycznych oraz określenie i ocena przewidywanych skutków wpływu na środowisko.

4. Ocena stanu istniejącego środowiska miasta i gminy Brześć Kujawski

Gmina Brześć Kujawski położona jest w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim.

Ryc.1. Położenie administracyjne gminy Brześć Kujawski
 Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG

Od północy i północno-wschodu graniczy z miastem Włocławek oraz od wschodu z gminą Włocławek, od południa z gminą Lubraniec, od zachodu z gminą Lubanie (powiat włocławski) oraz gminą Bądkowo z powiatu aleksandrowskiego i gminą Osięciny z powiatu radziejowskiego. Gmina Brześć Kujawski należy administracyjnie do powiatu włocławskiego i należy do pięciu gmin o statusie miejsko-wiejskim w tym powiecie.

Miasto Brześć Kujawski pełni dla wszystkich mieszkańców obszaru funkcję ośrodka obsługi lokalnej zarówno w zakresie publicznych usług podstawowych (administracja, ochrona zdrowia, kultura itp.), jak i usług handlowych rzemieślniczych i przemysłu. Dodatkowo dla mieszkańców miasta pełni funkcję mieszkaniową.

Gmina Brześć Kujawski zajmuje powierzchnię 150,4 km², podzieloną na 25 sołectw, zamieszkuje w niej 10 804 osób (stan 2023 r.), w tym 5545 kobiet i 5259 mężczyzn.

Gmina posiada bardzo korzystne powiązania komunikacyjne. Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy należy autostrada A1 wraz z drogą krajową nr 62.

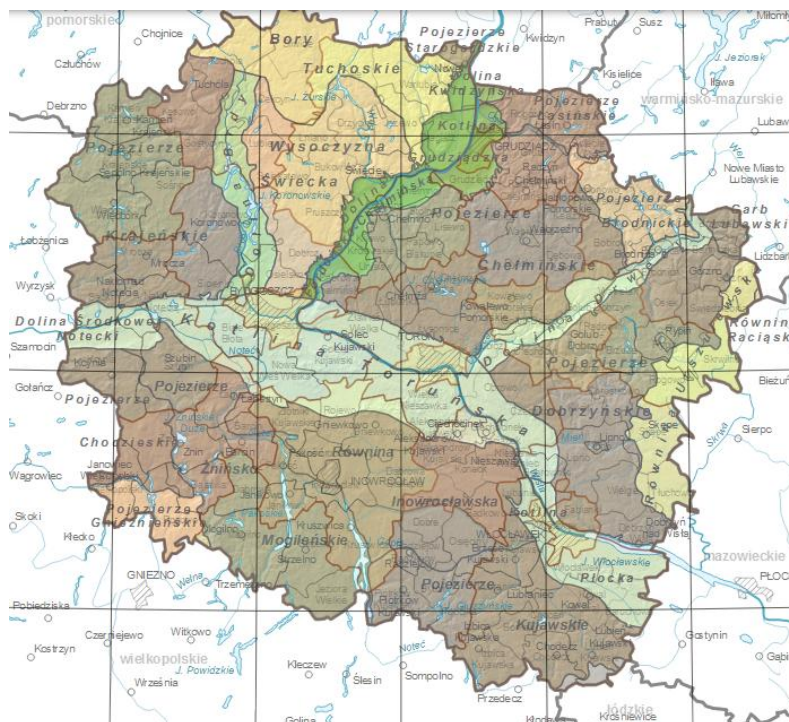
4.1. Ogólna charakterystyka środowiska

Niniejszy rozdział zawiera główne informacje z zakresu zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz różnorodności biologicznej gminy Brześć Kujawski, natomiast bardziej szczegółowe informacje zawiera opracowanie ekofizjograficzne.

Według zweryfikowanego i zaktualizowanego podziału fizycznogeograficznego Polski z 2018 r. (wykonanego przez interdyscyplinarny zespół naukowy pod kierunkiem prof. Jerzego Solona z IGiPZ PAN), obszar Gminy Brześć Kujawski położona jest w granicach dwóch makroregionów:

Pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej (315.3), w mezoregionie Kotlina Płocka (315.36) - część północno-wschodnia gminy,

Pojezierza Wielkopolskiego (315.5), w mezoregionach: Równina Inowrocławska (315.55) - część północno-zachodnia gminy oraz Pojezierze Kujawskie (315.57) – cała południowa część gminy.

Ryc. 2. Podział województwa kujawsko-pomorskiego na mezoregiony fizycznogeograficzne.

Źródło: Internetowy atlas województwa kujawsko-pomorskiego <http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl/maps/app/map#>

Pod względem geologicznym obszar gminy Brześć Kujawski zbudowany jest ze skał zaliczanych do trzeciorzędu i czwartorzędu. Najwyżej w profilu serii trzeciorzędowej występują pęczniejące iły zwane iłami poznańskimi. Miąższość iłów na omawianym obszarze wynosi od kilku do kilkudziesięciu metrów, ich strop zalega na głębokości 48-56 mppt co odpowiada rzędnym 28-43 mnpm. Utwory czwartorzędowe budują na omawianym obszarze stropową część wysoczyzny. Najniższy czwartorzędowy poziom stanowią piaski i żwiry fluwioglacjalne zlodowacenia Wisły. Miąższość osadów piaszczysto-żwirowych jest zmienna, osiągają one od 9 do 37 metrów. Utwory piaszczyste i piaszczysto – żwirowe często wypełniają obniżenia erozyjne w powierzchni osadów trzeciorzędowych lub starszych osadów czwartorzędowych. Osady piaszczyste przykryte są glinami zwałowymi zlodowacenia Wisły. Warstwa glin piaszczystych brunatnych ma tu miąższość ok. 3m.

Na obszarze gminy dominującą jednostką **geomorfologiczną** jest Wysoczyzna Kujawska. Jedynie północno-wschodnie fragmenty położone są w obrębie pradoliny Wisły. Część wysoczyznowa charakteryzuje się stosunkowo małym urozmaiceniem rzeźby. Dotyczy to zwłaszcza części północno-zachodniej wchodzącej w skład Równiny Inowrocławskiej. Część centralna i południowa gminy to również wysoczyzna morenowa lecz o rzeźbie nieco bardziej urozmaiconej. Wysokości bezwzględne wahają się w przedziale 89-102 m n.p.m. Większe ożywienie rzeźby obserwuje się również w rejonie na północ od Brześcia Kujawskiego. Wiąże się ono z występującymi tutaj pagórkami akumulacji wodnolodowcowej. Osiągają one wysokości względne rzędu 3-4 m. Odrębnym pod względem genetycznym i morfologicznym jest fragment północno-wschodniej części gminy leżący w obrębie pradoliny Wisły. Granicę tego obszaru wyznacza krawędź wysoczyzny morenowej. Przebiega ona z południowego-wschodu na północny-zachód w rejonie miejscowości Potok, Machnac, Dziadowo i Brzezie.

Na obszarze gminy Brześć Kujawski występują **złoża** następujących **surowców naturalnych**: węgla brunatnego, iłów warwowych, kruszywa naturalnego, torfu leczniczego (borowiny). Złoża węgla brunatnego występują w północnej części gminy. Udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego, piaski i żwiry, obejmują złoża „Stary Brześć”. Kolejnym surowcem naturalnym posiadającym dokumentację geologiczną są złoża torfu leczniczego (borowiny) „Wieniec”. Na terenie gminy w miejscowości Wieniec wyznaczone zostały zasoby geologiczne bilansowe wód leczniczych i mineralnych.

Charakterystycznym **elementem orograficznym** gminy Brześć Kujawski są doliny rzeczne. Przede wszystkim wyróżnia się dolina Zgłowiączki, przebiegająca centralnie przez obszar gminy. W środkowo-zachodniej części gminy przebiega dolina Bachorza. Bierze ona swój początek w rejonie na północ od Brześcia Kujawskiego, gdzie Zgłowiączka skręca na wschód, a jej dolina przyjmuje przebieg równoleżnikowy. Dolina Bachorza na zachodzie łączy się z rynną goplańską.

Głównym elementem **sieci hydrograficznej**, stanowiącym jednocześnie jej oś, jest rzeka Zgłowiączka. Zgłowiączka w dolnym odcinku swego biegu, w rejonie ujścia Kanału Bachorze charakteryzuje się dużymi wahaniami przepływu. Drugim ważnym elementem sieci hydrograficznej jest Kanał Bachorze płynący w środkowo-zachodniej części gminy. Obecnie jest to całkowicie uregulowany kanał melioracyjny o niewielkim średnim przepływie, wynoszącym w odcinku ujściowym do Zgłowiączki 0,15 m³/s. W północno-wschodniej części na granicy z gminą Włocławek płynie na odcinku ca 3,5 km rzeka Lubieńka. Jest to prawobrzeżny i jednocześnie największy dopływ Zgłowiączki. Na obszarze gminy brak jest większych naturalnych zbiorników wodnych. Wyjątek stanowi jedynie jezioro Cmentowo zajmujące powierzchnię ok. 14 ha. Stosunkowo mało jest również drobnych oczek wodnych powstałych w wyniku wytopienia się brył martwego lodu, bądź wypełniających zagłębienia rynnowe.

Główne **zasoby wód podziemnych** związane są z utworami wodonośnymi piętra neogenu (dawniej czwartorzędowego) w tym zwłaszcza drugim poziomem, występującym w obrębie wysoczyzny morenowej na głębokości 10÷25 m p.p.t. Stanowią one podstawowe źródło zaopatrzenia ludności

gminy Brześć Kujawski. Woda jest eksploatowana zarówno z ujęć zaopatrujących wodociągi zbiorowe jak i ujęć indywidualnych.

Bardzo ważnym składnikiem zasobowym wód podziemnych gminy są jurajskie wody mineralne. Są to wody rzadko spotykane na obszarze Niżu Polskiego, a ich odrębność jest wynikiem obecności gipsów w utworach skalnych. Ujęcie tych wód znajduje się w Wieńcu Zdroju.

Część gminy znajduje się w obszarze dwóch tzw. głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

- nr 144 „Wielkopolska dolina kopalna” – wody czwartorzędowe (neogenowe), zbiornik o ogólnej powierzchni 4 000 km². Średnia głębokość ujęcia wynosi 60m, a szacunkowe zasoby dyspozycyjne 480 tyś m³/dobę,

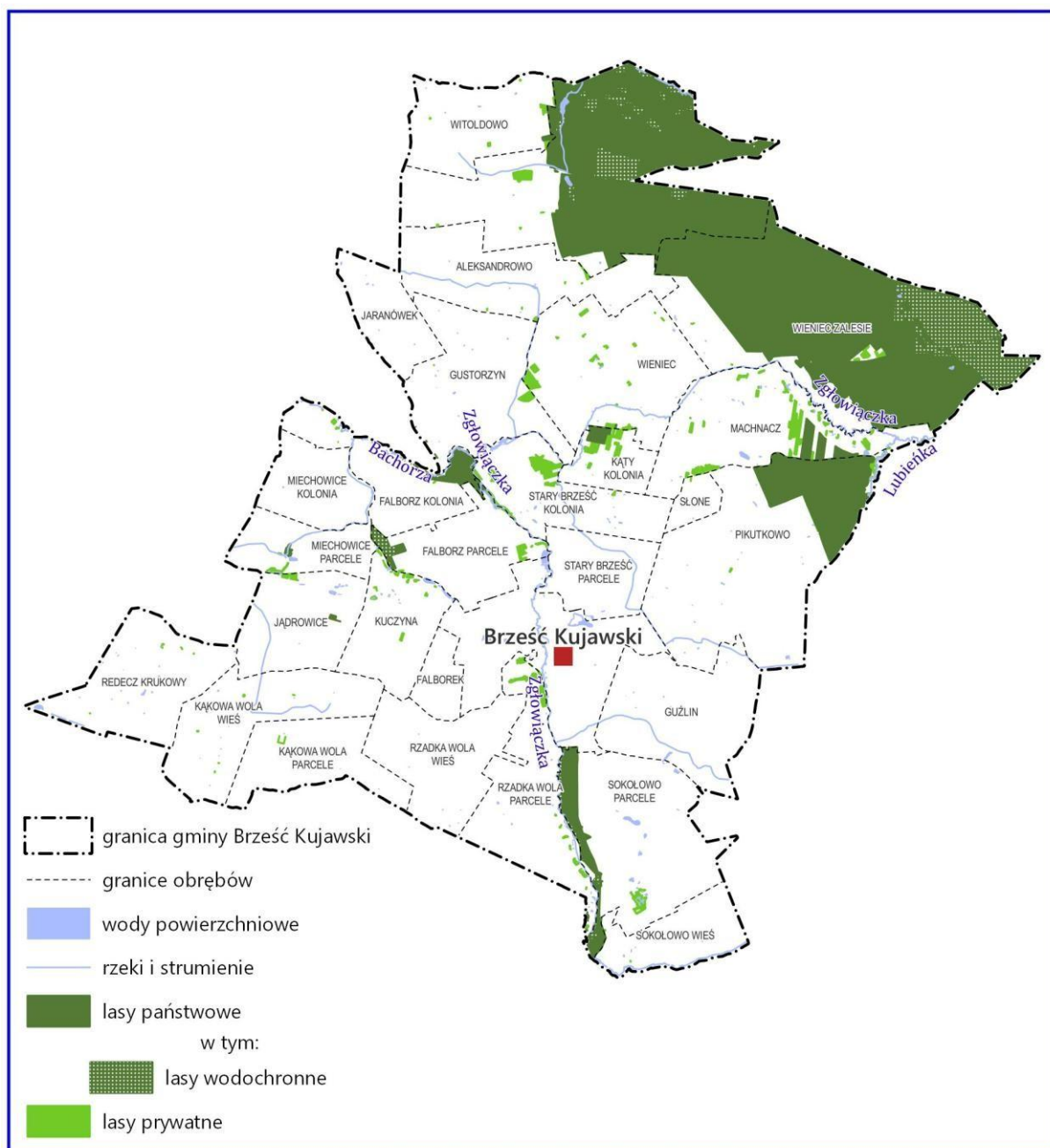
- nr 220 „Pradolina rzeki Środkowa Wisła” – wody czwartorzędowe (neogenowe), zbiornik o ogólnej powierzchni 2085 km². Średnia głębokość ujęcia wynosi 60m, zaś szacunkowe zasoby dyspozycyjne 300 tyś m³/dobę.

Zbiorniki te nie posiadają izolacji od powierzchni w postaci warstwy nieprzepuszczalnej.

Gleby stanowią bezpośrednie podłoże, na którym rozwija się roślinność. Dotyczy to zarówno zbiorowisk leśnych, łąkowych a także roślin uprawnych. Bogactwo zasobów glebowych stanowi zatem czynnik decydujący o możliwościach rozwojowych gospodarki rolnej i leśnej, a także funkcjonowania pozostałych powierzchni biologicznie czynnych. Gleby najwartościowsze, objęte ochroną, obejmujące kompleksy o wysokich klasach bonitacyjnych (I-IIIb) zajmują ponad 54% wszystkich użytków rolnych i występują głównie w zachodniej części gminy. Gleby niskich klas bonitacyjnych (V-VIRz) zajmują łącznie około 1000 ha. Występują głównie w północno-wschodniej części gminy oraz kilkoma dużymi płacami w części południowo-zachodniej. Gleby występujące na terenie gminy to głównie czarne ziemie kujawskie i gleby płowe. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Brześć Kujawski wynosi 80,9 pkt i jest znacznie wyższy niż średnia w powiecie włocławskim i w województwie kujawsko-pomorskim wynosząca odpowiednio 69,0 i 71,0 pkt.

Według geobotanicznego podziału Polski Gmina Brześć Kujawski znajduje się w obrębie Krainy Wielkopolsko – Kujawskiej (Szafer 1972). **Lasy**, stanowiące główny element szaty roślinnej, zajmują powierzchnię ponad 2700 ha, co stanowi około 18% obszaru gminy. Zdecydowana większość powierzchni leśnej znajduje się w północnej części stanowiącej fragment dużego zespołu lasów gostynińsko – włocławskich. Jest to w przeważającej części bór świeży z dominującym udziałem sosny. Ponadto w drzewostanie pojawia się świerk, brzoza oraz dąb. Podszycie tworzy tutaj jarzębina, leszczyna i jałowiec. W runie występują mchy i paprocie. Fragmenty bardziej ubogiego siedliska, związanego z piaskami wydmy, porasta bór suchy. Dominującym drzewem jest sosna z niewielkim tylko udziałem brzozy brodawkowatej oraz dębu. Podszycie ogranicza się głównie do jałowca.

Niezależnie od wspomnianego kompleksu na obszarze gminy występuje kilka niewielkich płaców leśnych. Największe z nich znajdują się w rejonie wsi Kolonia Falborek, Nowy Młyn i Duże Kąty. Stosunkowo duży obszar leśny występuje również w południowej części gminy w rejonie wsi Sokołowo. Las porasta tutaj krawędź doliny Zgłowiączki na odcinku około 3 km, tworząc silną dominantę krajobrazowo – przyrodniczą.

Ryc. 3. Lasy

Źródło: Uzasadnienie do POG, Opracowanie na podstawie Banku Danych o Lasach

W obrębie gminy Brześć Kujawski można wyodrębnić trzy typy **klimatu lokalnego**. Pierwszy związany jest z obszarami moreny dolnej i charakteryzuje się na ogół równomiernym rozkładem nasłonecznienia, mniejszą wilgotnością oraz zwiększoną wietrznością. Drugi typ klimatu lokalnego, posiadający wyraźną specyfikę, występuje w północnej części gminy. Wiąże się on z dużym kompleksem leśnym w okolicach Wienca Zdroju. Charakterystycznymi cechami mikroklimatu leśnego jest zwiększona wilgotność powietrza, mniejsze amplitudy temperatury oraz znacznie wyższy poziom higieny atmosfery. Trzeci typ klimatu lokalnego związany jest terytorialnie z doliną Zgłowiączki, Bachorzy oraz dużymi zagłębieniami terenowymi (rejon jeziora Cmentowo). Cechą charakterystyczną jest zwiększona wilgotność powietrza, zmienne kierunki wiatrów oraz tendencje do powstawania mgieł i inwersji termicznych.

W otoczeniu zwartego kompleksu leśnego lasu sosnowego położone jest uzdrowisko „Wieniec” zakwalifikowane do rangi regionalnej. Jego głównym walorem jest oferta bazy sanatoryjnej wraz z zakładami przyrodolecznictwa i szpitalami uzdrowiskowymi wraz z zasobami wód mineralnych i torfu

lecniczego – borowiny oraz zdrowotnego klimatu leśnego. W celu ochrony zasobów wód leczniczych i zasobów torfu utworzono obszary górnicze. Dla ochrony zasobów torfu leczniczego (borowiny) Decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2.08.1989r utworzono obszar górniczy dla złoża borowiny. Minister Ochrony Środowisko Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dniu 20.05.1999 r. wydał koncesje na wydobycie torfu leczniczego. Dla ochrony zasobów wód leczniczych Decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 04.07.1968 r. utworzono obszar górniczy i teren górniczy dla wód leczniczych.

Charakter budowy podłoża determinuje występowanie złóż kopalin. Na terenie gminy Brześć Kujawski występują udokumentowane lokalizacje **złóż kopalin**, które są ważnym składnikiem środowiska abiotycznego:

- węgla brunatnego,
- iłów warwowych,
- torfu leczniczego (borowiny),
- kruszywa naturalnego.

Złóża węgla brunatnego występują w północnej części gminy. Złoże o nazwie „Brzezie” buduje węgiel brunatny lub ciemnobrunatny, ziarnisty z rozłożonym lignitem oraz węgiel ilasty ze smugami mułów . Jest to węgiel gorszego gatunku o niezbyt wysokiej wartości opałowej i stosunkowo dużej zawartości popiołu.

Do udokumentowanych zasobów surowców ilastych należą:

- złoża iłów warwowych „Rumaki” – kopalinę stanowią czwartorzędowe ility warwowe o miąższości 2,9 – 10,0m. Jakość iłów umożliwia wykorzystanie ich do produkcji wyrobów ceramiki budowlanej, z wyjątkiem dachówki oraz elementów drążonych.
- złoża iłów ceramiki budowlanej „Pikutkowo – Smólsk” – kopalinę stanowią ility czwartorzędowe o miąższości wynoszącej średnio 8,2m. Warstwa nadkładu wynosi około 3,5m. Złoże jest eksploatowane z przeznaczeniem do produkcji wyrobów ceramicznych grubo i cienkościennych.

Udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego obejmują złoża „Stary Brześć”. Złóża budują piaski drobno i średnioziarniste akumulacji lodowcowej, zawierające miejscami domieszkę żwirów i gładzików. Surowiec jest eksploatowany dorywczo, dla potrzeb lokalnych.

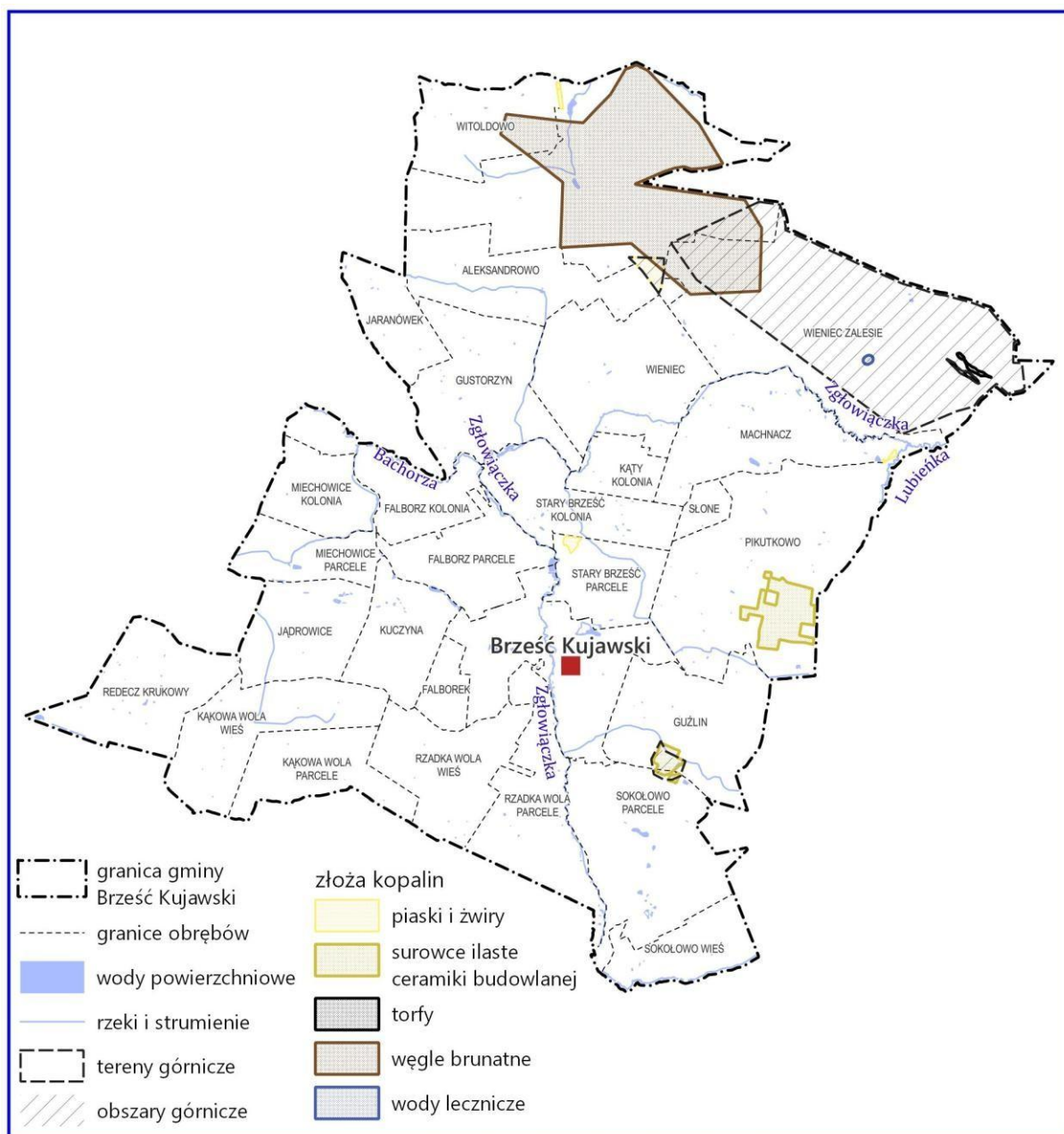
Kolejnym surowcem naturalnym posiadającym dokumentację geologiczną są złoża torfu leczniczego (borowiny) „Wieniec”. Tworzy ono trzy pola A, B i C o łącznych zasobach bilansowych w kategorii C2 10 900 t oraz pozabilansowych 53 000 t. Miąższość złoża waha się w granicach 1,2m. Natomiast nadkład wynosi około 0,15m. Złoże stanowi torf niski szuwarowy, turzycowiskowy, mchowo – turzycowiskowy (Żurak, Chomicka 1994-96). Borowina eksploatowana jest dla celów leczniczych w ilości około 450t rocznie.

Ważnym zasobem surowcowym na terenie gminy Brześć Kujawski są wody lecznicze i mineralne.

Niezależnie od udokumentowanych zasobów surowców naturalnych, na obszarze gminy występują również złoża wstępnie rozpoznane. Należą do nich pokłady węgla kamiennego występującego w rejonie Włocławka oraz Kąkowej Woli. Złoże „Włocławek” zalega na głębokości 30,7m – 80,8m i wykazuje znaczne zmiany w miąższości. Pod względem gatunkowym jest to węgiel ziarnisty. Zatwierdzone zasoby bilansowe wynoszą ca 21 mln ton. Złoże nie kwalifikuje się do eksploatacji metodą odkrywkową.

Węgiel brunatny w rejonie Kąkowej Woli występuje na głębokości od ca 70m do 87m p.p.t. Z uwagi na niekorzystny stosunek grubości nadkładu do miąższości złoża, szczegółowych prac dotyczących określonych parametrów fizykochemicznych nie prowadzono (Żurak, Chomicka 1994-96).

Na obszarze gminy znajduje się kilka torfowisk, które zostały przekształcone w wyniku prowadzonej wcześniej eksploatacji. Surowiec ten stanowił bowiem przez stulecia jeden z podstawowych materiałów opałowych dla miejscowej ludności.

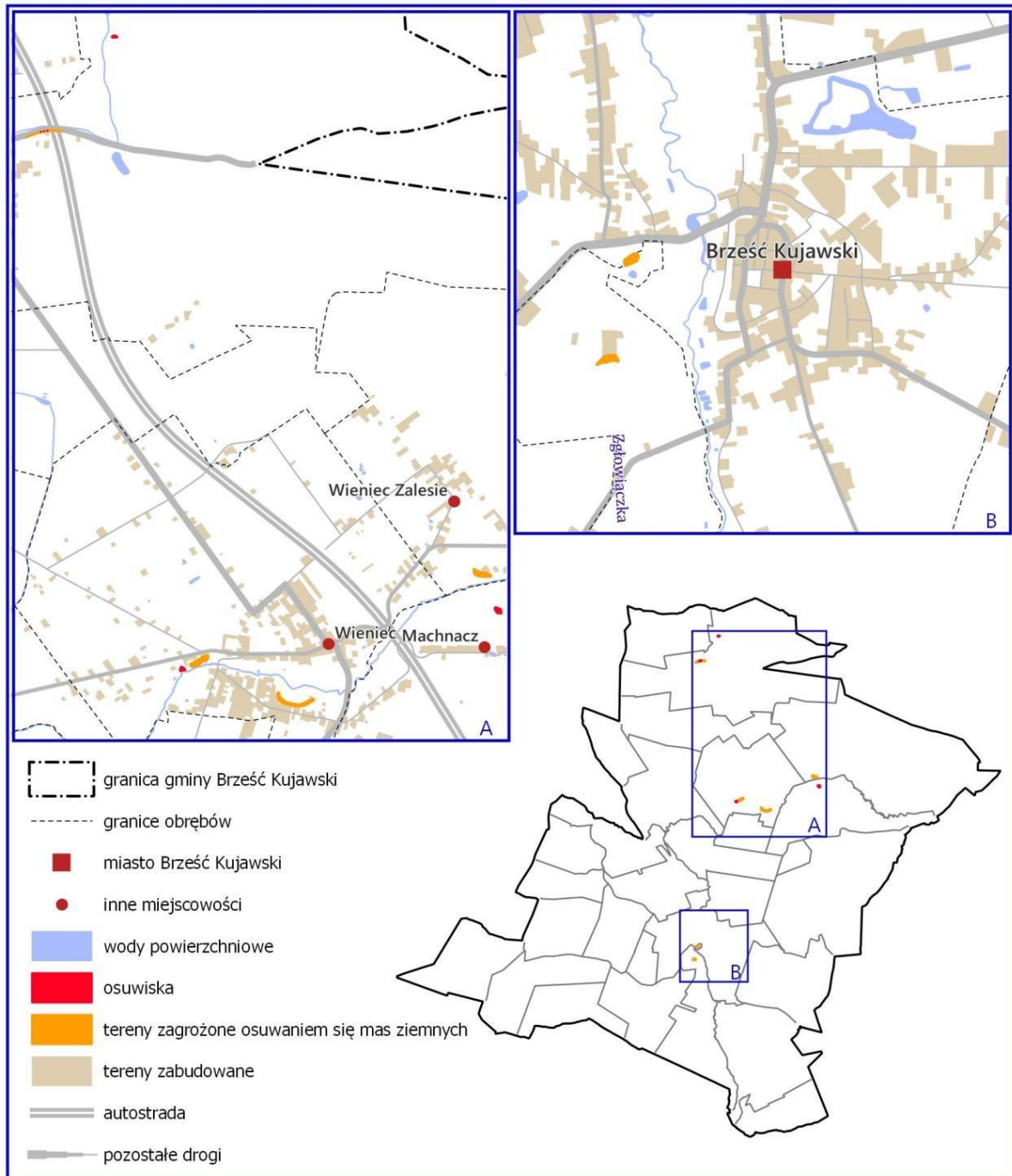
Ryc. 4. Występowanie surowców naturalnych i tereny górnicze

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie Centralnego Banku Danych Geologicznych

Wg Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (SOPO), gmina jest zagrożona występowaniem osuwisk. Na terenie gminy wyznaczono miejsca w dolinie rzeki Zgłowiączki, w okolicach Brześcia oraz na północy gminy – w okolicy m. Brzezcie, tj. 5 osuwisk oznaczonych symbolami:

- ✓ 124 956 KRO - zsuw translacyjny o pow. 0,13 ha (osuwisko gruntowe ziemne, aktywne),
- ✓ 124 957 KRO - zsuw rotacyjny o pow. 0,24 ha (osuwisko gruntowe ziemne, nieaktywne),
- ✓ 124 952 KRO - zsuw translacyjny o pow. 0,09 ha (osuwisko gruntowe ziemne, nieaktywne),

- ✓ 124 953 i 124 954 KRO - zsuw translacyjny (osuwnisko gruntowe ziemne, aktywne na północy gminy),
- oraz 6 terenów zagrożonych ruchami masowymi oznaczone symbolami (w okolicach Wienia i Machnacza oraz Brześcia Kuj.):
- ✓ 17683 _EXB_OID_,
  - ✓ 17682,
  - ✓ 17681
  - ✓ 17684 (m. Dziadowo)
  - ✓ 17685 (m. Brześć Kuj.)
  - ✓ 17686 (m. Falborek).

Ryc. 5. Osuwiska i obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez Państwowy Instytut Geologiczny

Zapewnienie dobrego stanu wszystkich wód powierzchniowych i podziemnych jest podstawowym celem środowiskowym Ramowej Dyrektywy Wodnej. Cel ten realizowany jest w pierwszej kolejności poprzez ochronę przed pogarszaniem się stanu wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym oraz poprawę stanu wód i ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka. W kolejnym etapie powinno nastąpić osiągnięcie dobrego stanu wód również tam, gdzie warunki naturalne, techniczne i ekonomiczne uniemożliwiają jego osiągnięcie w pierwszym etapie.

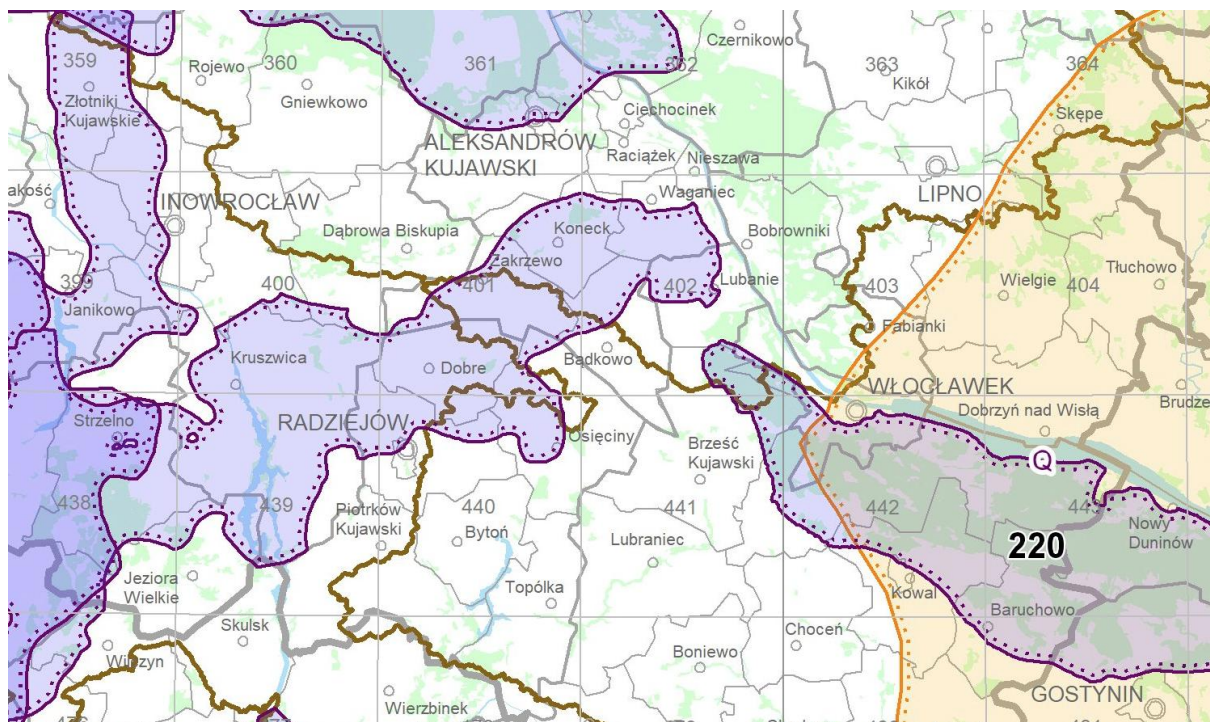
Dla realizacji założonych celów podzielono wody na mniejsze, ale znaczące części (tzw. części wód). Dla każdej z tych części określono „stan idealny” (warunki referencyjne - ustalone dla poszczególnych typów wód wartości wzorcowe w zakresie elementów jakości hydromorfologicznej i fizykochemicznej, a przede wszystkim jakości biologicznej, odpowiadającej bardzo dobremu stanowi ekologicznemu tych wód), a także cele środowiskowe, do których należy dążyć (stan dobry). Następnie zbadano obecny stan środowiska wodnego i ustalono, co mu zagraża – źródła zanieczyszczeń (presje i oddziaływania), a także przeanalizowano prognozy i kierunki zmian w różnych sektorach życia społeczno-gospodarczego i przepisach prawnych dotyczących środowiska wodnego dla oszacowania ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych i dla określenia problemów związanych z gospodarowaniem wodami, jakie z tego wynikają (istotne problemy gospodarki wodnej). Elementem kończącym cały cykl ma być opracowanie planów wdrażania programu wodno-środowiskowego dla poszczególnych obszarów (plany gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy).

Obszar gminy Brześć Kujawski położony jest w obszarze jednolitej części wód podziemnych oznaczonym europejskim kodem JCWPd PLGW 230047 (nazwa JCWPd 47) zaliczonym do regionu wodnego Środkowej Wisły oznaczonym europejskim kodem: PLGW200047. Zgodnie z ww. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych, stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd oceniono jako dobry. Rozpatrywana jednolita część wód podziemnych zagrożona jest ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. utrzymania co najmniej dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego wód podziemnych.

W celu ochrony wód podziemnych, zaleca się zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń, zapobieganie pogarszaniu się stanu wód przez utrzymanie czystości w obudowie studni jak i w pobliskim otoczeniu, zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem oraz wdrażanie działań niezbędnych dla ochrony wód przed zanieczyszczeniem spowodowanym przez działalność człowieka.

Obszar opracowania położony jest w granicach dwóch zlewni jednolitych części wód powierzchniowych oznaczonych europejskim kodem (numer identyfikacyjny części wód wg Ramowej Dyrektywy Wodnej), JCWP PLRW20001727878 - Zgłowiączka – dopływ ze Smólska, JCWP PLRW20001727879 - Zgłowiączka, zaliczonych do regionu wodnego Środkowej Wisły. Zgodnie z ww. rozporządzeniem te JCWP posiadają status naturalnych części wód, których stan oceniono jako zły. Rozpatrywane jednolite części wód powierzchniowych są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. osiągnięcia co najmniej dobrego stanu ekologicznego i co najmniej dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych.

Najbardziej zasobne wody podziemne są wyróżniane jako „Główne Zbiorniki Wód Podziemnych” (GZWP). Część gminy Brześć Kujawski położona jest w obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Pradolina rzeki środkowa Wisła” (Włocławek-Płock), oznaczony nr 220. Jest to zbiornik czwartorzędowy o średniej głębokości stropu 60 m p.p.t.

Ryc. 6. Lokalizacja obszaru opracowania na tle GZWP

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/gzwp/10076-mapa-glownych-zbiornikow-wod-podziemnych-31-12-2023/file.html>

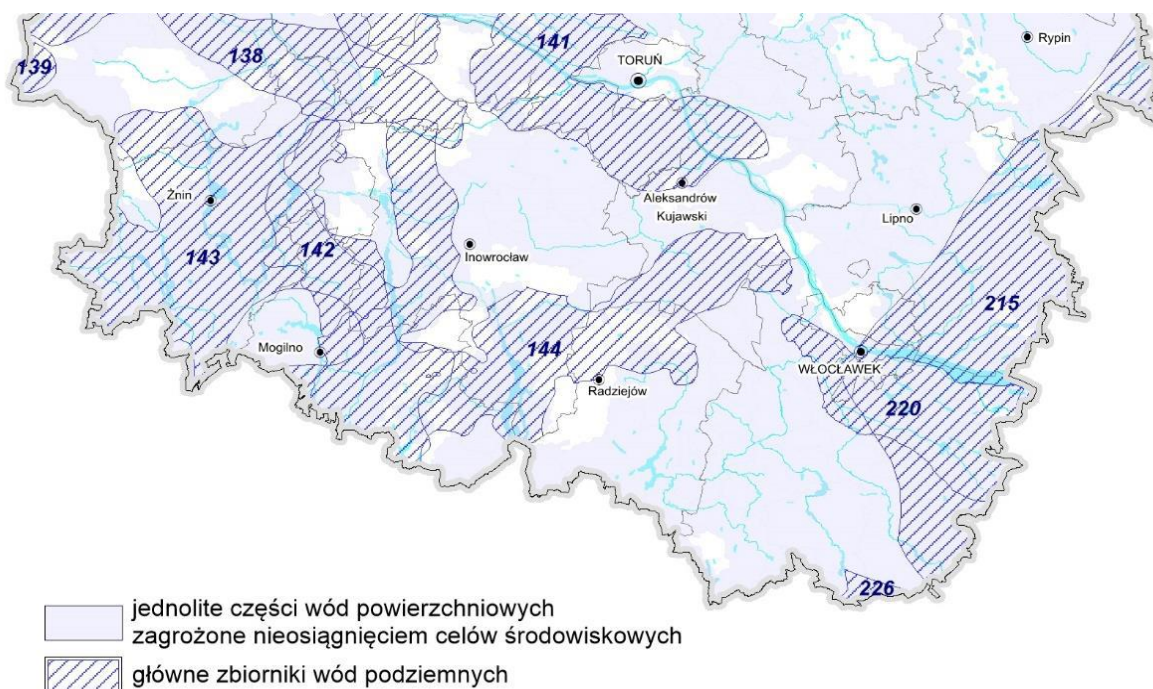
Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Ustawa Prawo wodne i Ramowa Dyrektywa Wodna nakładają na państwa członkowskie UE obowiązek ochrony przed ich degradacją zasobową i jakościową co wymaga opracowania i wdrożenia programów ochrony wód podziemnych w celu osiągnięcia i utrzymania ich dobrego stanu.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest zapobieganie lub ograniczenie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu ich jakości, poprawa ich stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Dla każdego z dorzeczy opracowywane są plany gospodarowania wodami, w których ustalone są **cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych**. Cele środowiskowe uwzględniają również obszary chronione, w obrębie których jednolita część wód jest położona.

Zgodnie z art. 55. Ustawy Prawo wodne **cele środowiskowe** rozumiane są jako osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, w tym dobrego stanu ilościowego wód podziemnych i dobrego stanu chemicznego wód podziemnych, dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym dobrego stanu ekologicznego lub dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych, lub norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione, a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów zależnych od wód.

Obszar gminy Brześć Kujawski obejmują JCW powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Ryc. 7. Jednolite części wód powierzchniowych zagrożone nieosiągnięciem stanu dobrego w gminie Brześć Kujawski
 Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego, 2018 r.

Wydzielone tzw. jednolite części wód, zarówno powierzchniowe, jak i podziemne, należy chronić, aby przyszłym pokoleniom pozostawić je w dobrym stanie ilościowym i jakościowym.

4.2. Elementy zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu środowiskowego

Miasto i Gmina Brześć Kujawski to gmina położona w południowo - wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim. Siedzibą gminy jest miasto Brześć Kujawski, które pełni, szczególnie dla mieszkańców gminy funkcje ośrodka obsługi lokalnej w zakresie usług społecznych, kulturalnych, zdrowotnych, handlowych i mieszkaniowych.

To **gmina o charakterze rolniczym** z dobrymi warunkami do jego rozwoju, ale także z wysokimi walorami przyrodniczymi. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, gdzie grunty o wysokiej produktywności rolniczej stanowią 87,2% (9260 ha). Koncentrują się w północnej, zachodniej, południowej i północno-wschodniej części gminy, a szczególnie w sołectwach: Aleksandrowo, Brzezie, Guźlin, Jaranówek, Jądrowice, Kąkowa Wola, Kuczyna, Rządka Wola, Miechowice, Pikutkowo, Rządka Wola Parcele, Sokołowo Parcele, Sokołowo Kolonia, Witoldowo.

Grunty zurbanizowane i zabudowane stanowią 6,7% powierzchni gminy, w tym największy udział mają tereny komunikacyjne oraz mieszkaniowe. Dość duży udział w powierzchni gminy mają lasy¹ – ok. 18%, a wody powierzchniowe zajmują 2,9%- są to naturalne wody płynące, w tym przede wszystkim rzeka Zgłowiączka i częściowo kanał Bachorze. Kompleksy leśne zajmują powierzchnię 2 682 ha, co stanowi 17,8% ogólnej powierzchni gminy i koncentrują się właśnie w północno-wschodniej, pradolinnej części gminy. Są to tereny nizinne, lekko faliste, gdzie przeważa drzewostan

¹ Lasy na terenie gminy Brześć Kujawski wchodzą w skład tzw. leśnego kompleksu promocyjnego „Lasy gostynińsko – włocławskie”.

sosnowy o bogatym posyciu z przewagą jałowca, a powietrze nasycone jest eterycznymi substancjami (fitoncydami) wydzielanymi przez drzewa iglaste. Wśród lasów położone jest Uzdrowisko Wieniec – Zdrój, w odległości 5 km od Włocławka.

Wśród elementów zagospodarowania przestrzennego ważne z punktu widzenia środowiskowego są;

➤ **Zabudowa mieszkaniowa**, która w gminie Brześć Kujawski koncentruje się przede wszystkim w mieście Brześć Kujawski (centrum gminy) oraz miejscowościach: Wieniec, Wieniec Zalesie, Brzezcie, Machnacz, Kąty Kolonia. Pozostała zabudowa usytuowana jest wzdłuż dróg.

➤ **Systemy transportowe** - teren gminy przecinają dwa główne ciągi komunikacyjne (autostrada A-1 i droga krajowa nr 62), które determinują w dużym stopniu jej rozwój przestrzenny. Teren miasta i gminy Brześć Kujawski łączy się z zewnętrznym układem komunikacyjnym regionu za pomocą sieci dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, a sieć wewnętrzną tworzą ogólnodostępne gminne drogi publiczne.

Najważniejszą arterią drogową przebiegającą przez gminę Brześć Kujawski jest autostrada A1 wraz z węzłami autostradowymi w Brzeziu „Włocławek Północ”, w Pikutkowie „Włocławek Zachód”, w tym w Pikutkowie Obwód Utrzymania Autostrady. W miejscowości Wieniec znajduje się Miejsce Obsługi Podróżnych „Machnacz”. Ponadto przez teren Gminy przebiegają: droga krajowa nr 62 Strzelno – Anusin, drogi wojewódzkie: nr 252 Włocławek – Inowrocław, nr 265 Brześć Kujawski – Gostynin, nr 268 Brzezcie – Brześć Kujawski i Nr 270 Brześć Kujawski – Koło oraz drogi powiatowe: nr 2807C Włocławek – Osiecin, nr 2906C Polówka – Jaranówek, nr 2614C Jaranowo – Brześć Kujawski, nr 2908C Kąkowa Wola – Lubraniec, nr 2911C Brześć Kujawski – Humlin i nr 2912C Bielawy – Sokołowo.

➤ **Gospodarka wodno-ściekowa** – Gmina Brześć Kujawski zaopatrywana jest w wodę do picia z ujęć wody w Brześciu Kujawskim, Brzeziu i Machnacu. Największe ujęcie zlokalizowane jest na terenie miasta o zasobach zatwierdzonych w wysokości 290 m³/h. Łącznie zasoby zatwierdzone na wszystkich trzech ujęciach wynoszą 392 m³/h.

Na terenie Gminy Brześć Kujawski funkcjonuje aglomeracja Brześć Kujawski wyznaczona uchwałą nr LIII/493/2023 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 30 maja 2023 r. o wielkości 8057 RLM, w tym 6319 stałych mieszkańców aglomeracji; 260 RLM przemysłu oraz 1478 osób czasowo przebywających w aglomeracji.

Ścieki komunalne z terenu Gminy Brześć Kujawski odprowadzane są do biologicznych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w miejscowościach:

- Stary Brześć – wydajność oczyszczalni ścieków wynosi 9600 RLM, zarządcą oczyszczalni ścieków jest Zakład Usług Komunalnych w Brześciu Kujawskim;
- Brzezcie – wydajność oczyszczalni ścieków wynosi 1013 RLM, zarządcą oczyszczalni jest Zakład Usług Komunalnych w Brześciu Kujawskim.

Ponadto, Uzdrowisko Wieniec - Zdrój posiada własną oczyszczalnię ścieków.

Na obszarach, na których wykonanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego uzasadnienia wg danych za 2024 ścieki odprowadzane były do 805 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 565 bezodpływowych zbiorników na ścieki okresowo wybieralnych (szamb).

➤ **Gospodarka odpadami** – odpady komunalne z terenu gminy Brześć Kujawski przekazywane są do instalacji komunalnej Machnacz. Na terenie Gminy Brześć Kujawski funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w miejscowości Stary Brześć.

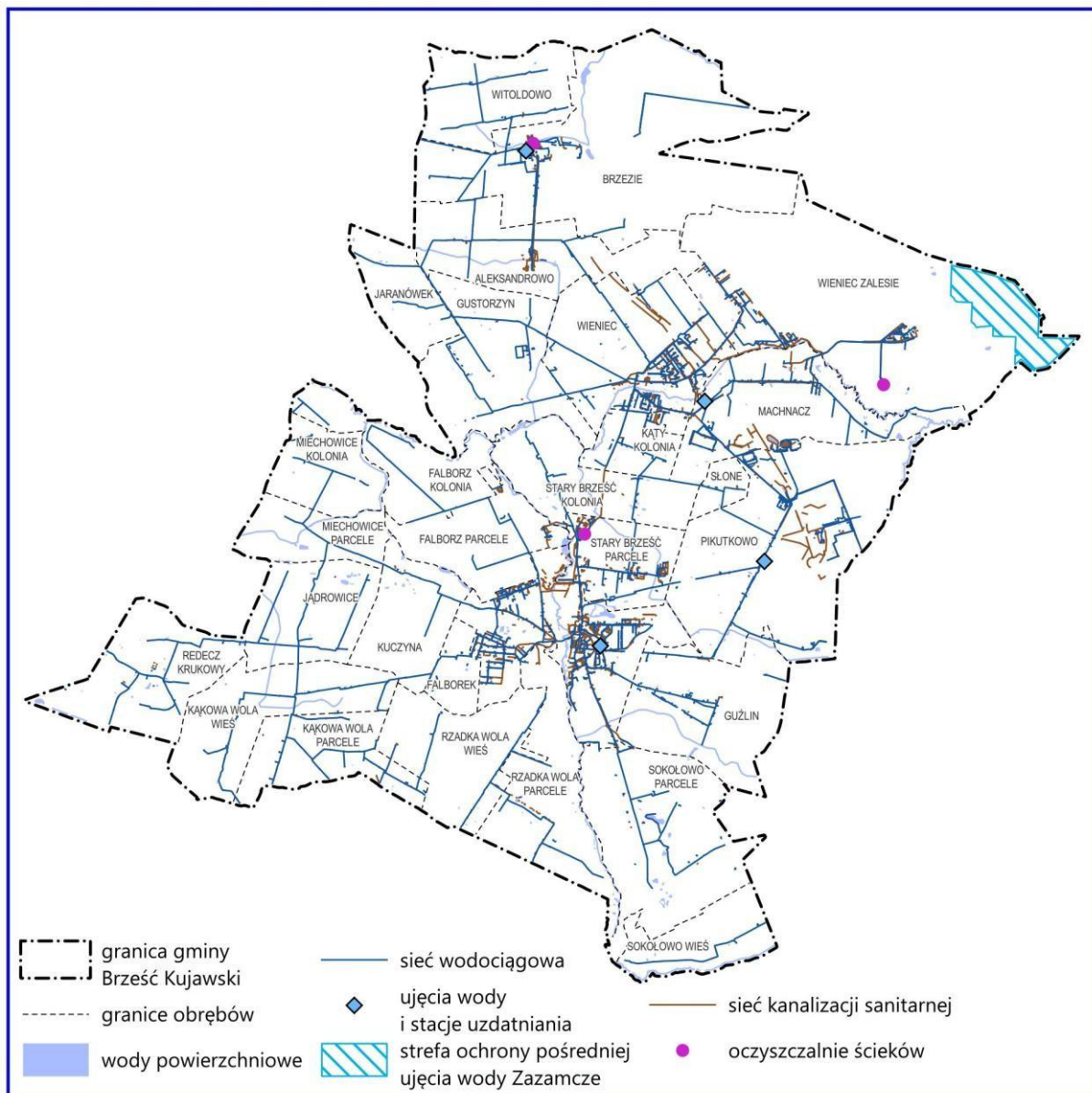
➤ **Systemy zaopatrzenia w energię elektryczną** – przez obszar Gminy Brześć Kujawski przebiegają następujące linie napowietrzne: linia wysokiego napięcia 220 kV Włocławek Azoty – Toruń, Zakłady Azotowe Włocławek – GPZ Olsztyn, Zakłady Azotowe Włocławek – GPZ Pątnów, linia wysokiego napięcia 110 kV Włocławek Azoty – Ciechocinek, Zakłady Azotowe Włocławek – GPZ Zachód, Zakłady Azotowe Włocławek – GPZ Włocławek Wschód a także linie średniego napięcia 15 kV.

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć rozdzielczą SN-15 kV oraz nn

0,4 kV. Istniejąca infrastruktura energetyczna w pełni zaspokaja istniejące zapotrzebowanie, spełniając standardowe warunki w zakresie ciągłości dostaw. Natomiast niektóre linie ze względu na ich stan techniczny wymagają przebudowy.

Dla linii elektroenergetycznych 220 kV wymagany jest pas technologiczny o szerokości 50 m (po 25 m od osi linii w obu kierunkach), dla linii 110 kV o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach), a dla linii elektroenergetycznych średniego napięcia SN15kV o szerokości 13 m (po 6,5 m w obie strony od osi linii).

- **Zaopatrzenie gminy w ciepło** - oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach osiedlowych i zakładowych. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale bardzo uciążliwe ze względu na bezpośredniość oddziaływania.
- **Odnawialne źródła energii** - na terenie gminy Brześć Kujawski zlokalizowanych jest łącznie 9 elektrowni wiatrowych: pięć w Machnaczu, dwie w Pikutkowie, dwie w Rzadkiej Woli Wieś, elektrownia wodna w miejscowości Stary Brześć Kolonia oraz elektrownia fotowoltaiczna - na działce nr ewid. 27/20 w mieście Brześć Kujawski.
- **Gazociągi i inne rurociągi przesyłowe** – na terenie gminy znajdują się obiekty systemu przesyłowego gazu ziemnego o znaczeniu ponadlokalnym, będące w eksploatacji Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. W ramach systemu ponadlokalnego w miejscowości Gustorzyn znajduje się węzeł rozdzielczy gazu oraz tłocznia gazu. Na terenie gminy funkcjonuje rozdzielcza sieć gazowa średniego ciśnienia, która zasilana jest z gazociągu wysokiego ciśnienia poprzez stację redukcyjno-pomiarową gazu zlokalizowaną przy ul. Stanisława Konarskiego w Brześciu Kujawskim. Z gazu przewodowego korzystają mieszkańcy miejscowości: Brześć Kujawski, Falborek, Gużlin, Kąkowa Wola, Kąkowa Wola – Parcele, Kąty, Kuczyna, Pikutkowo, Rzadka Wola, Rzadka Wola – Parcele, Starobrzaska Kolonia, Stary Brześć, Wieniec i Wieniec-Zalesie.
- **Telekomunikacja** – Na terenie gminy Zasięg sieci telefonii komórkowej jest ogólnie dobry. Nie istnieją miejsca, w których występowałyby problemy z zasięgiem sieci telefonii komórkowej. Na części obszaru gminy funkcjonuje sieć światłowodowa.
- **Tereny przemysłowe i przemysłowo-usługowe** - atutem Gminy Brześć Kujawski są tereny przemysłowo-usługowe zlokalizowane w sąsiedztwie węzła autostradowego „Włocławek Zachód”, - rejon Pikutkowa i Machnacza (Brzeska Strefa Gospodarcza).
- **Zabytki** – Gmina Brześć Kujawski posiada szereg zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, pochodzących przede wszystkim z XIX i XX wieku. Należą do nich zespoły dworsko-parkowe, kościoły, domy, budynki przemysłowe i gospodarcze i inne. W ewidencji bądź rejestrze zabytków znajduje się 331 różnego rodzaju obiektów, rozmieszczonych po całej gminie. Znajdują się tutaj zespoły pałacowo - parkowe, kościoły, klasztory, kapliczki, cmentarze, domy mieszkalne, park zdrojowy – sanatoryjny i in. Zgodnie z Archeologicznym Zdjęciem Polski (AZP) na terenie gminy znajduje się 265 stanowisk archeologicznych.

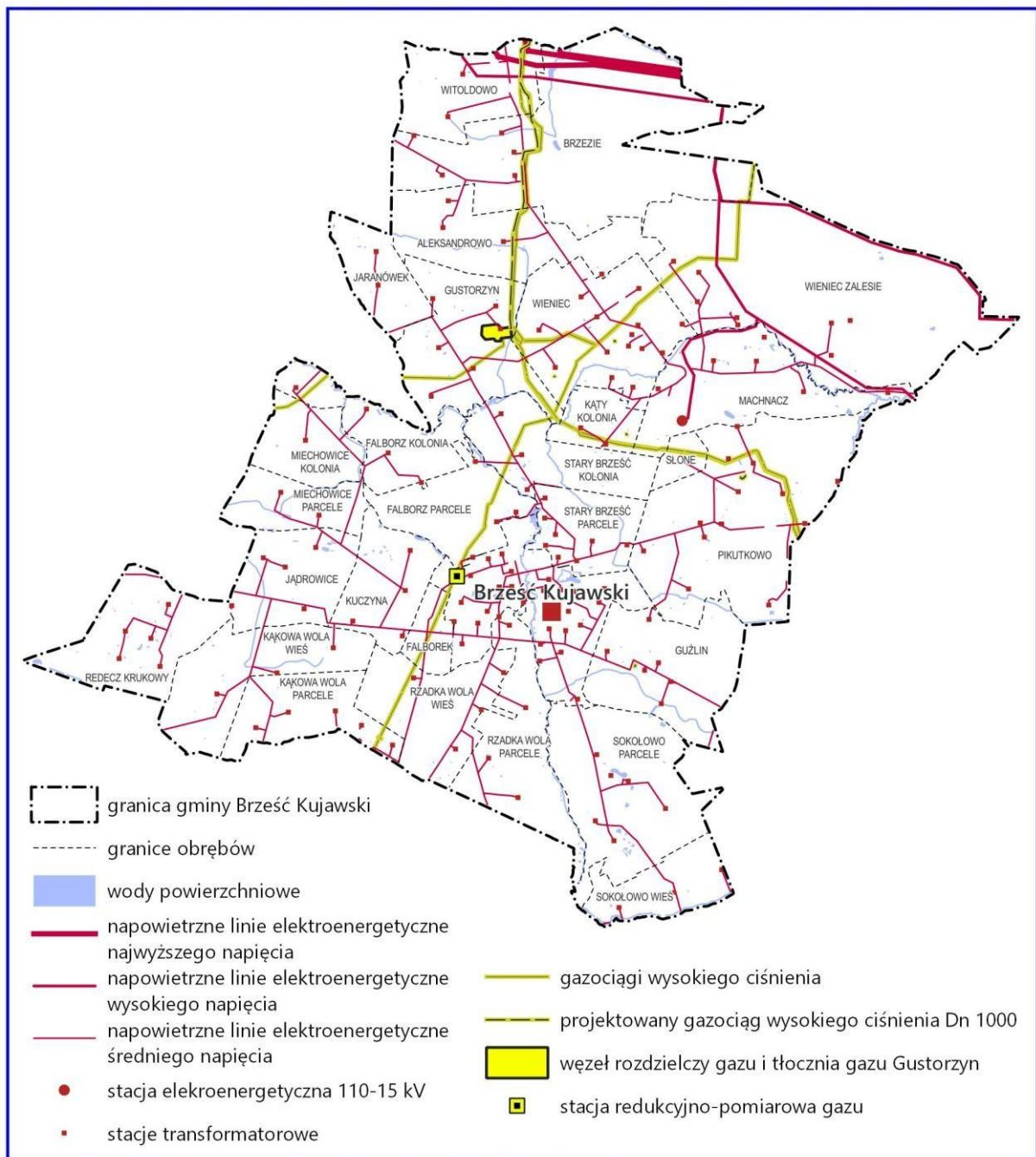

Ryc.8. Istniejące sieci i infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych GESUT

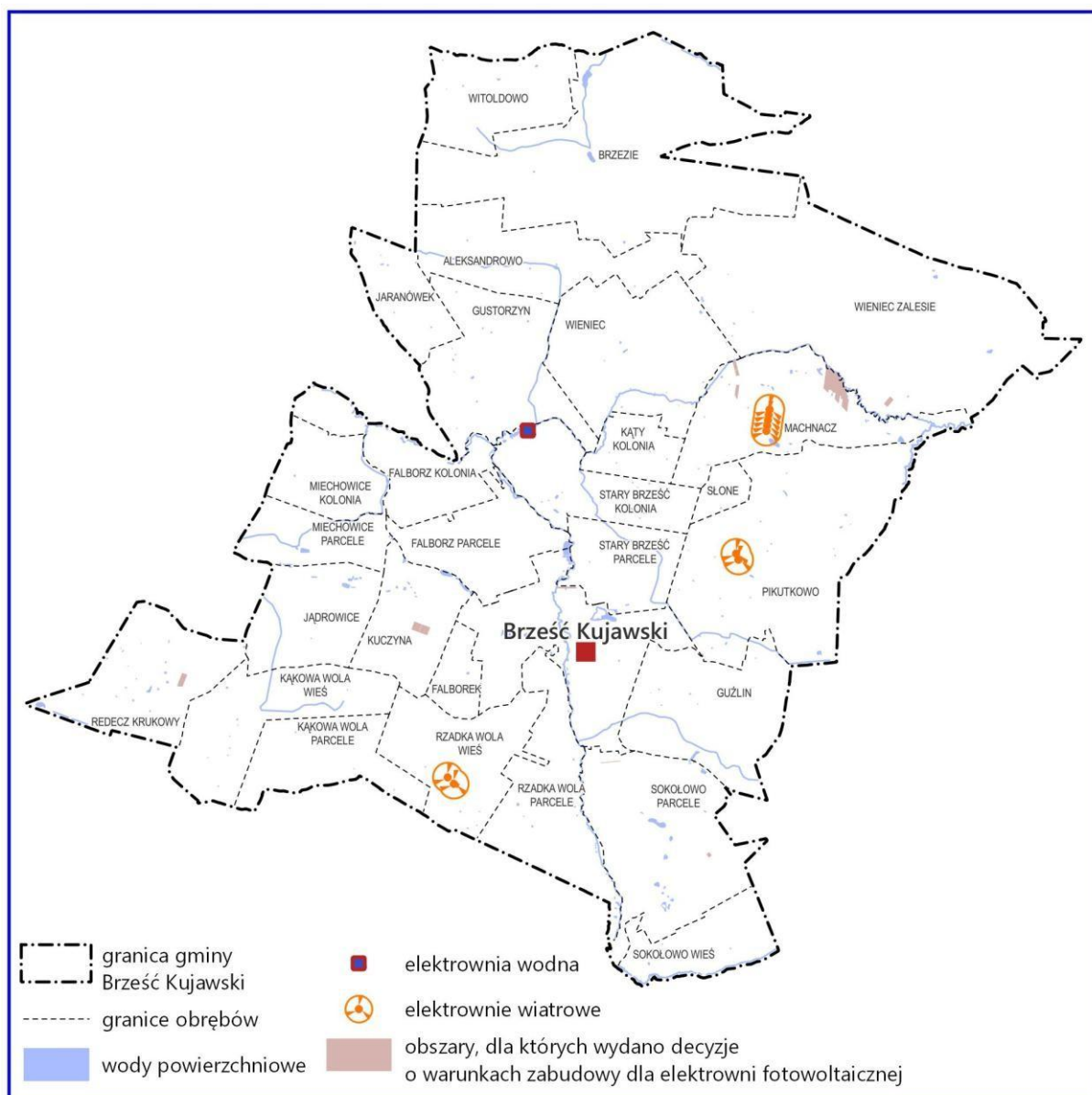

Ryc. 9. Elementy układu transportowego
 Źródło: Uzasadnienie do POG

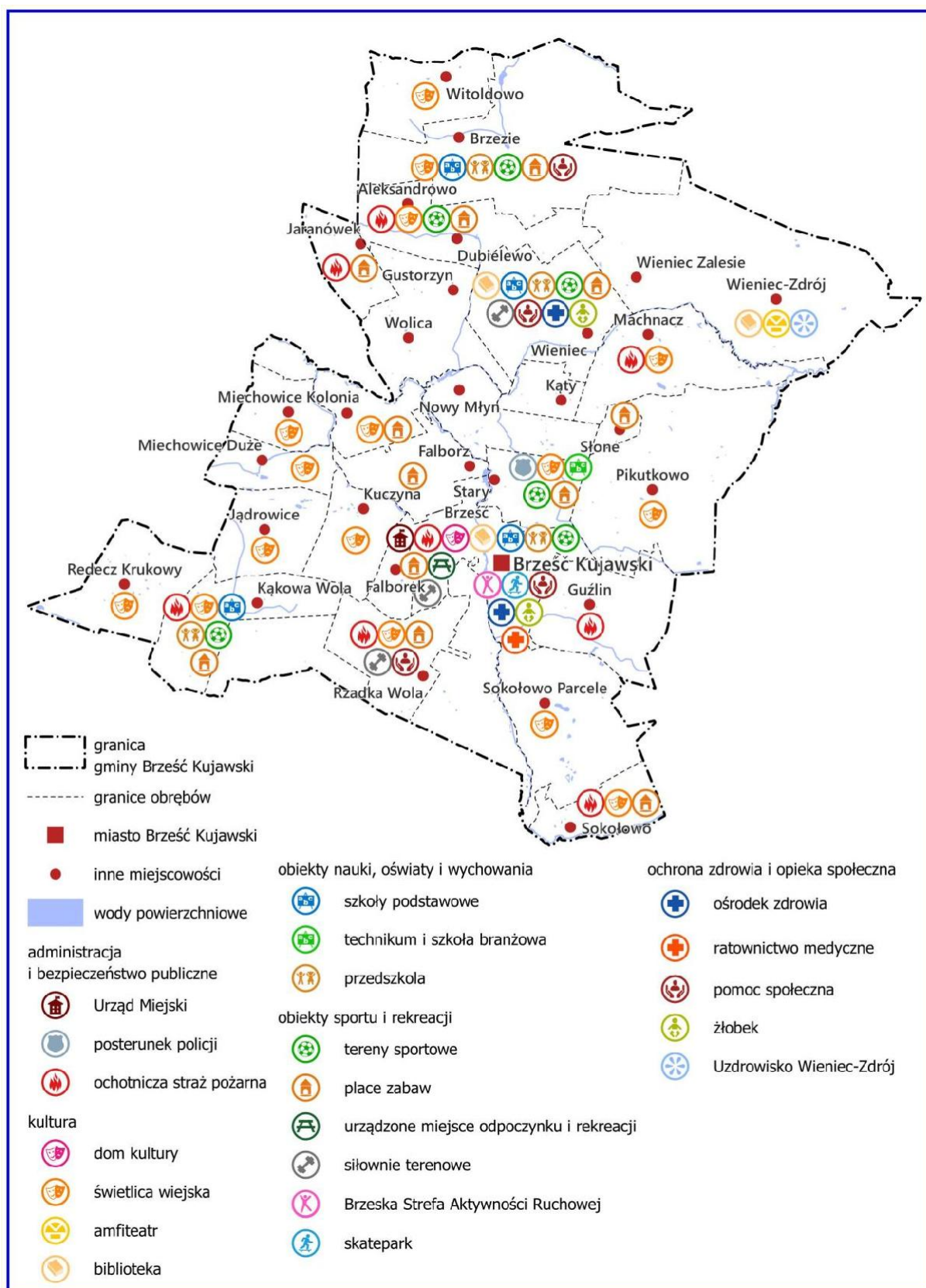

Ryc. 10 Liniowa infrastruktura techniczna

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych operatorów sieci oraz BDOT10K

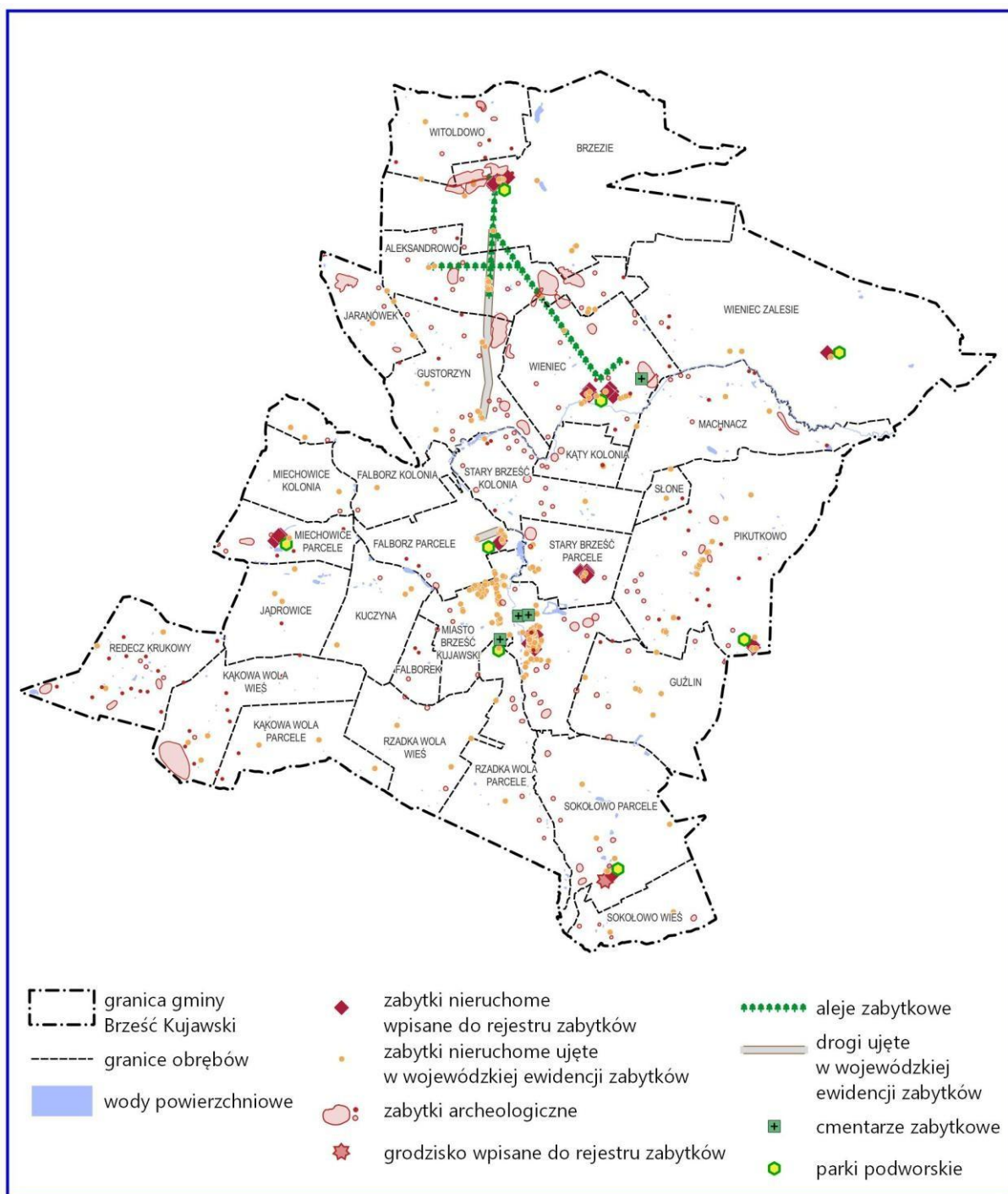

Ryc. 11. Odnawialne źródła energii
 Źródło: Uzasadnienie do POG

Ryc. 12. Istniejąca i planowana infrastruktura społeczna

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych UM Brześć Kujawski

Ryc. 13. Obszary i obiekty zabytkowe

Źródło: Uzasadnienie do POG, opracowanie na podstawie danych WUOZ oraz NID

Gmina Brześć Kujawski jest gminą miejsko-wiejską o charakterze rolniczym z uzupełniającą funkcją przemysłową o kierunku głównie rolno-spożywczym oraz dużym potencjale uzdrowiskowym o znaczeniu krajowym. Miasto Brześć Kujawski spełnia rolę ośrodka administracji oraz rzemiosła i usług o charakterze lokalnym. Położenie gminy Brześć Kujawski w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Włocławka, w jego strefie życielskiej, stwarza potencjalne możliwości rozwoju kontaktów gospodarczych, a wraz z rozwojem miasta Włocławka, poszerzenie rynku zbytu dla produktów zarówno rolnych jak i również rzemiosła, drobnej wytwórczości i działalności produkcyjnej z terenu miasta i gminy.

4.3. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego

Plan ogólny gminy, zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 7 lipca 2023 r. to nowy akt prawa miejscowego, który określa ogólne kierunki rozwoju gminy i jest **podstawowym narzędziem polityki przestrzennej gminy**. Plan ogólny jest aktem wiążącym zarówno przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy w wyznaczonych obszarach uzupełnienia zabudowy.

Brak realizacji ustaleń projektu planu ogólnego może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy potrzebami ochrony środowiska, a potrzebami społecznymi oraz związanymi z rozwojem gospodarczym gminy.

Następstwem mogą być takie zjawiska jak:

- rozpraszanie się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne,
- burzenie ładu przestrzennego,
- konflikty społeczne wynikające z nieoptymalnego zagospodarowania przestrzeni,
- wzrost kosztów realizacji infrastruktury technicznej, transportowej i społecznej,
- utrwalenie niekorzystnych warunków życia,
- ograniczenie możliwości dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, w tym zahamowanie realizacji inwestycji.

Mając powyższe na uwadze dużą rolę pełnią tutaj władze gminy, do których należy prowadzenie przemyślanej polityki rozwoju i polityki przestrzennej, uwzględniającej cele i zasady zrównoważonego rozwoju.

4.4. Charakterystyka gminy Brześć Kujawski w odniesieniu do jego położenia względem obszarów podlegających ochronie, w tym obszarów Natura 2000

Ochrona przyrody w Polsce realizowana jest głównie w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. i w jej rozumieniu polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody takich jak:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów,
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia,
- siedlisk przyrodniczych,
- siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów,
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- krajobrazu,
- zieleni w miastach i wsiach,
- zadrzewień.

Celem ochrony przyrody jest:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także zasobów, tworów i składników przyrody,

- kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody poprzez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Formy ochrony przyrody w gminie

Formy ochrony przyrody zajmują powierzchnię ok 40 ha, co stanowi 0,3 % powierzchni całkowitej gminy. Na terenie gminy Brześć Kujawski znajduje się 15 użytków ekologicznych:

- użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 2,72 ha, położony na działce nr ewid. 283 w obrębie ewid. 0018 Pikutkowo, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 2,99 ha, położony na działce nr ewid. 284 w obrębie ewid. 0018 Pikutkowo, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 2,96 ha, położony na działce nr ewid. 205 w obrębie ewid. 0002 Brzezcie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 4,32 ha, położony na działce nr ewid. 195 w obrębie ewid. 0002 Brzezcie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 1,62 ha, położony na działce nr ewid. 226 w obrębie ewid. 0002 Brzezcie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 3,54 ha, położony na działkach nr ewid. 180 w obrębie ewid. 0005 Falborz Kolonia oraz nr ewid. 91 w obrębie ewidencyjnym 0006 Falborz Parcele, gm. Brześć Kujawski stanowiących własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 6,40 ha, położony na działkach nr ewid. 325, 324, 328, 348 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiących własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 1,00 ha, położony na działce nr ewid. 283 w obrębie ewid. 0018 Pikutkowo, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 1,55 ha, położony na działce nr ewid. 324 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 6,18 ha, położony na działkach nr ewid. 324, 328, 327 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiących własność Nadleśnictwa Włocławek,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brześć Kujawski na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030
- użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 3,4 ha, położony na działce nr ewid. 324 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 1,72 ha, położony na działce nr ewid. 357 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 0,65 ha, położony na działce nr ewid. 201 w obrębie ewid. 0002 Brzezcie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,
  - użytk ekologiczny – bagno o powierzchni 0,32 ha, położony na działce nr ewid. 213/2 w obrębie ewid. 0002 Brzezcie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek,

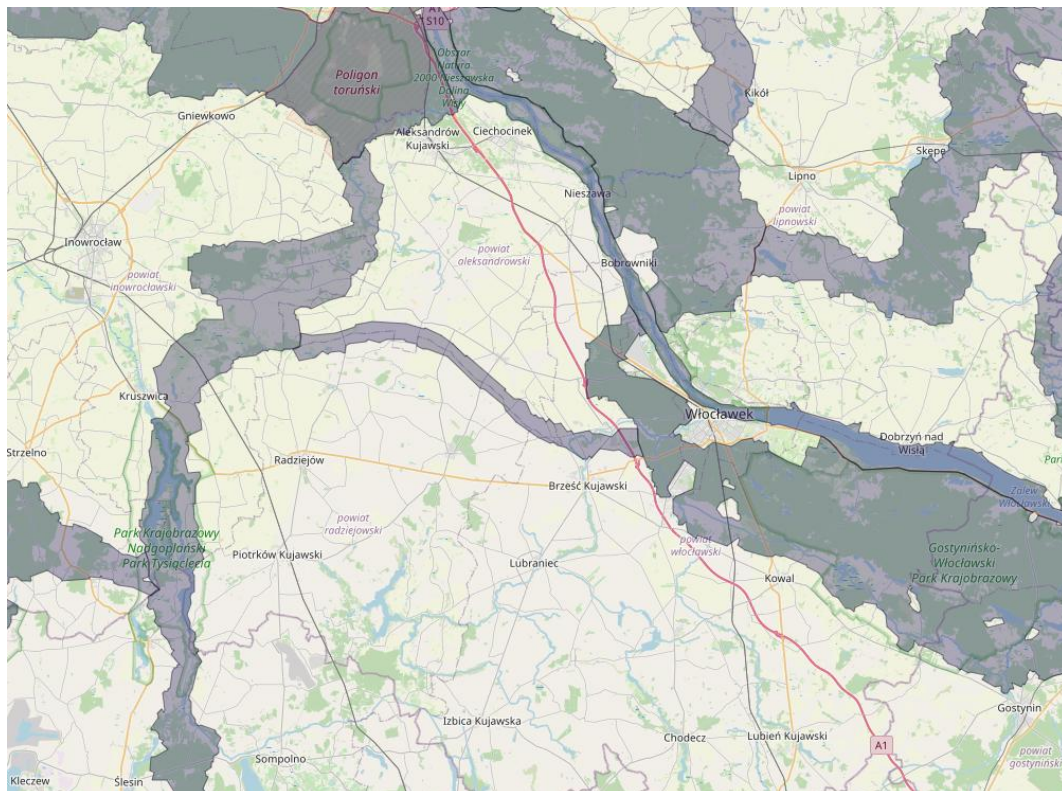
– użytek ekologiczny – bagno o powierzchni 0,30 ha, położony na działce nr ewid. 318 w obrębie ewid. 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski stanowiącej własność Nadleśnictwa Włocławek.

Ważnym elementem sieci Natura 2000 są **korytarze ekologiczne**, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku (m.in. umożliwienia zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu, a także umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami, jak i zdarzeniami losowymi typu pożar) niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt. Tworzy się liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które dają możliwości przemieszczania się zwierzętom, a także niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez zwierzęta. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary przyrodniczo cenne.

Przez obszar województwa kujawsko-pomorskiego prowadzą odnogi korytarzy ekologicznych migracji dużych ssaków wyznaczonych przez PAN w Białowieży: „Północnego” oraz „Północno-Centralnego”.

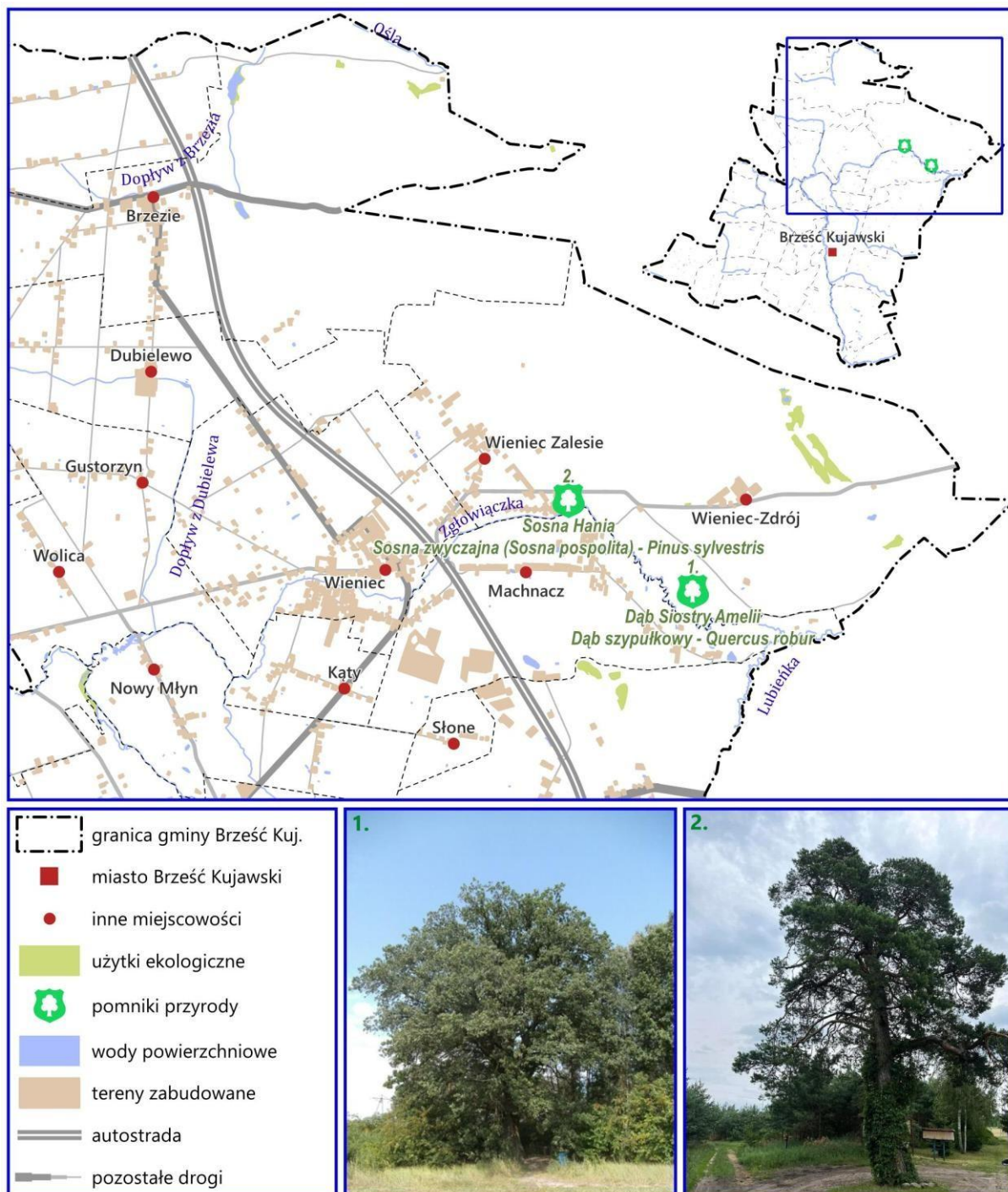
W gminie Brześć Kujawski ten korytarz ekologiczny, istotny dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych, przecina on gminę w północnej jej części.

Ryc. 14. Położenie gminy na tle sieci korytarzy ekologicznych dużych ssaków
Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>

Pomnik przyrody

Pomnikami przyrody są „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie”.

Ryc. 15. Formy ochrony przyrody w obszarze gminy Brześć Kujawski

Źródło: Uzasadnienie do POG, Opracowanie na podstawie Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody

Na terenie gminy znajdują się 2 pomniki przyrody:

- ✓ „Dąb Siostry Amelii” drzewo gatunku dąb szypułkowy rosnące na działce o numerze ewidencyjnym 337/2 w obrębie ewidencyjnym Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski uchwalony uchwałą nr XVII/115/2004 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 29 czerwca 2004 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Kujawsko – Pomorskiego z 16 sierpnia 2004 r., Nr 92 poz. 1624),
- ✓ „Sosna Hania” drzewo gatunku sosna pospolita rosnące na działce o nr ewidencyjnym 320 położonej w obrębie ewidencyjnym 0003 Wieniec Zalesie, gm. Brześć Kujawski uchwalony uchwałą nr XXXV/290/2021 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 18 listopada 2021 r.

Parki podworskie

W Gminie Brześć Kujawski znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków będące zespołami pałacowo- parkowymi:

- ✓ zespół pałacowo-parkowy w m. Brzezie (1987. 11.4246/A)
- ✓ zespół pałacowo parkowy w m. Falborz (1986. 03. 5198/A)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Miechowice (1987. 11.4248/A)
- ✓ zespół pałacowe parkowy w m. Popowiczki (1987. 10. 12236/A)
- ✓ park podworski w m. Sokołowo (1987. 11.04247/A)
- ✓ zespół pałacowo parkowy w m. Wieniec (1993.05.5A/1 023/14)
- ✓ park zdrojowy sanatoryjny w m. Wieniec Zdrój (1997. 03. 04400/A)
- ✓ zespół dworsko parkowy w m. Gustorzyn, Kuczyna (pozostałości parku), Pikutkowo, Połówka, Stary Brześć.

Grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I-III oraz grunty leśne

Na terenie gminy Brześć Kujawski zidentyfikowano następujące obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych:

- ✓ grunty rolne RII-RIIIb klasy bonitacyjnej oraz grunty pochodzenia organicznego,
- ✓ lasy i grunty leśne,

W powierzchni użytków rolnych gleby chronione klas II – IIIb zajmują 34,4 %. Lasy stanowią około 18% obszaru gminy.

Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. W zakresie ochrony gatunkowej roślin aktualnie w Polsce obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 roku (Dz. U. z 20 stycznia 2012r. Nr 14 poz. 81) w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących roślin:

- ✓ objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ objętych ochroną częściową,
- ✓ objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ wymagających ustalenia stref ochrony ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków roślin i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków roślin.

W stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową wprowadzone są następujące zakazy: zabijania, okaleczania, chwytania, transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania żywych zwierząt, posiadania zwierząt martwych lub ich części, niszczenia siedlisk i ostoi, wybierania, posiadania oraz przechowywania jaj i inne.

Rozporządzenie określa gatunki dziko występujących zwierząt, tj.:

- ✓ zwierząt objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową,
- ✓ zwierząt objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- ✓ ptaków, które mogą być sprzedawane, transportowane i przetrzymywane w celach handlowych, jeżeli zostały legalnie upolowane,
- ✓ zwierząt wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania.

Rozporządzenie określa również zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ostoi.

Niektóre gatunki chronione znalazły się także w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce).

Gatunki zwierząt wymienione w ww. rozporządzeniu, występujące na terenie gminy Brześć Kujawski podlegają ochronie.

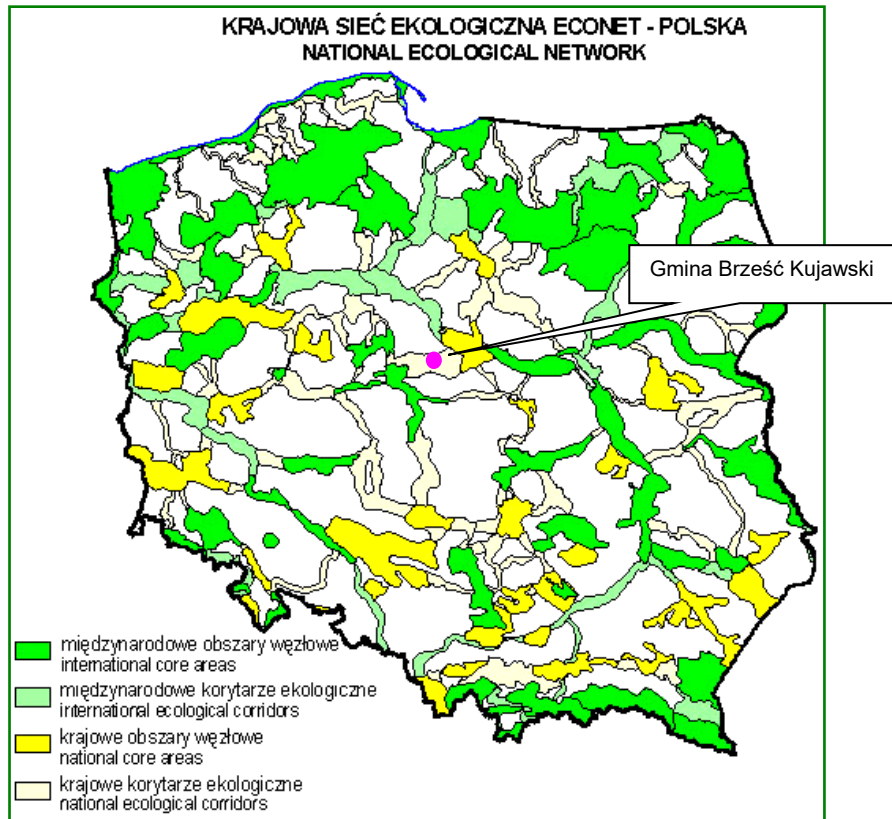
Spośród innych form ochrony, w gminie obowiązuje powszechna w kraju ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów prowadzona na podstawie odpowiednich rozporządzeń Ministra Środowiska.² Ponadto niektóre gatunki chronione znalazły się w rejestrze gatunków rzadkich i zagrożonych (Polska Czerwona Księga Zwierząt, Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce). Wymienione w ww. rozporządzeniach gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie gminy podlegają ochronie.

Sieć ekologiczna ECONET

Krajowa sieć ekologiczna ECONET-POLSKA jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Sieć ECONET-POLSKA pokrywa 46% kraju. Składa się ona z obszarów węzłowych i łączących je korytarzy ekologicznych, wyznaczonych na podstawie takich kryteriów, jak naturalność, różnorodność, reprezentatywność, rzadkość i wielkość. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA została opracowana w 1995 i 1996 roku przez zespół Autorów pod kierownictwem dr Anny Liro jako projekt badawczy National Nature Plan (NNP) w ramach Programu Europejskiego Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN). Wyznaczono ogółem 78 obszarów węzłowych (46 międzynarodowych i 32 krajowe, które razem obejmują 31% powierzchni kraju) oraz 110 korytarzy ekologicznych (38 międzynarodowych i 72 krajowe, które razem obejmują 15% powierzchni kraju). Sieć ECONET-POLSKA zawiera w sobie również obszary prawnie chronione (parki narodowe i krajobrazowe oraz rezerwy), ostoje przyrody CORINE lub ważne ostoje ptaków, które najczęściej są "wbudowane" w najcenniejsze fragmenty obszarów węzłowych jako tzw. biocentra (regionalne i lokalne).

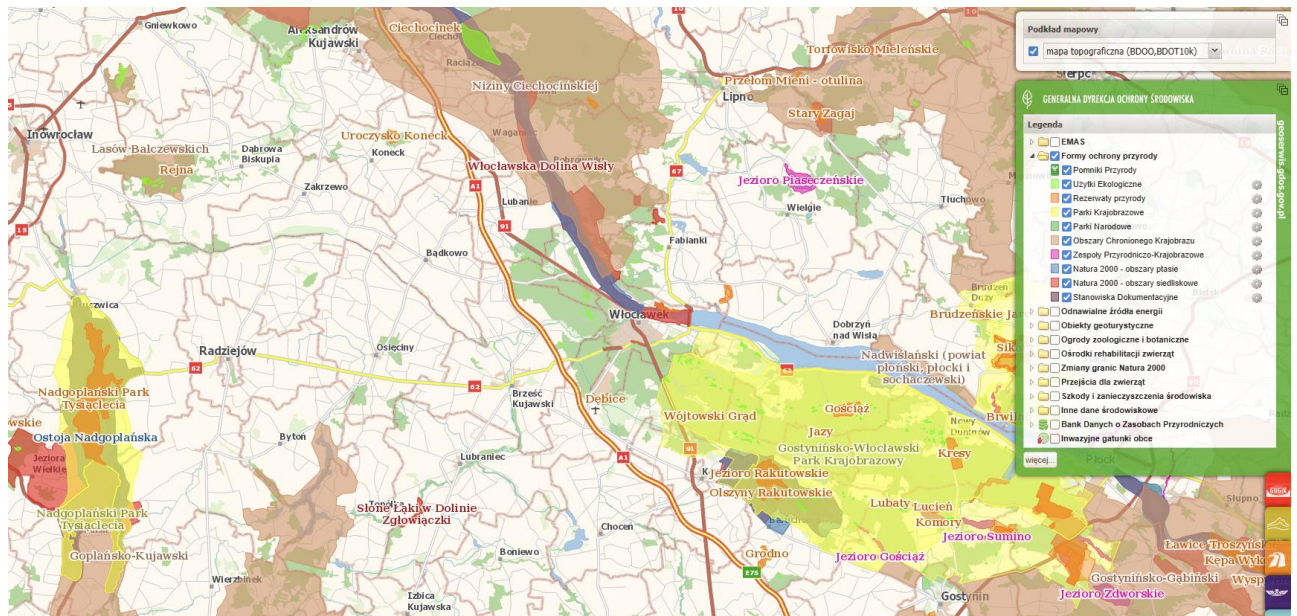
---

² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 poz. 1409); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408); rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

Ryc.16. Gmina Brześć Kujawski na tle krajowej sieci ekologicznej ECONET
 Źródło: Instytut Ochrony Środowiska (www.ios.edu.pl)

Na terenie gminy Brześć Kujawski nie występują obszary Natura 2000.

Ryc. 17. Położenie gminy Brześć Kujawski w otoczeniu obszarów Natura 2000
 Źródło: <https://geoservis.gdos.gov.pl/mapy/>

4.5. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Na stan środowiska wpływa obecny stan zagospodarowania gminy Brześć Kujawski, w tym głównie infrastruktura techniczna, a także funkcja wykorzystywanego terenu (przemysłowa, usługowa, mieszkaniowa, rolnicza).

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko reguluje rozporządzenie Rady Ministrów³ w niniejszej sprawie i określa:

- ✓ rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ✓ rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko oraz
- ✓ przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2 powyżej.

Do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko⁴ zalicza się m.in. chów lub hodowlę zwierząt w liczbie nie mniejszej niż 210 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP – przy czym za liczbę DJP przyjmuje się maksymalną możliwą obsadę inwentarza), a także wydobywanie kopalin ze złoża metodą: a) odkrywkową na powierzchni obszaru górniczego nie mniejszej niż 25 ha, b) podziemną o wydobyciu kopaliny nie mniejszym niż 100 000 m³ na rok. Ponadto zalicza się przedsięwzięcia polegające na rozbudowie, przebudowie lub montażu przedsięwzięć realizowanych lub zrealizowanych, w tym m.in. instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 220 kV, o długości nie mniejszej niż 15 km.

Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się m.in. napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym nie mniejszym niż 110 kV, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 6 niniejszego rozporządzenia. Ponadto do przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko zaliczamy: elektrownie wodne; instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW, instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi nie mniej niż 400 równoważnych mieszkańców w rozumieniu art. 43 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne; sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, a także gospodarowanie wodą w rolnictwie polegające na melioracji łąk, pastwisk lub nieużytków; cukrownie; gorzelnie; chów lub hodowla zwierząt, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 51, w liczbie nie mniejszej niż 60 dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza (DJP).

Ponadto do zidentyfikowanych na analizowanym obszarze zagrożeń, które mogą w pewnym stopniu oddziaływać na środowisko należą jedynie:

- hałas komunikacyjny, wynikający głównie z przebiegu autostrady A1, drogi krajowej, dróg województwach,
- emisja zanieczyszczeń pochodzących z palenisk zabudowy zagrodowej.

---

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zmianami)

⁴ Pełny katalog przedsięwzięć znajduje się w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, w niniejszym opracowaniu podano jedynie przykłady, biorąc pod uwagę uwarunkowania i rolniczy charakter gminy

Dla wymienionych wyżej przypadków należy wskazać sposoby i możliwości ograniczania zidentyfikowanych zagrożeń:

- wymagane jest dokonywanie oględzin, przeglądów, oceny stanu technicznego oraz konserwacji i remontów urządzeń, instalacji oraz sieci dystrybucyjnych sieci energetycznych zgodnie z wytycznymi dystrybutora sieci,
- ograniczanie hałasu komunikacyjnego poprzez nasadzenia zieleni wysokiej, montaż ekranów akustycznych, stosowanie odpowiedniej nawierzchni,
- emisje pochodzące z kotłowni lokalnych można ograniczyć poprzez, zmianę czynnika grzewczego na paliwa ekologiczne.

Jeżeli tego typu przedsięwzięcia byłyby realizowane na terenie gminy wówczas wymagają one przeprowadzenia na etapie planowania oceny ich oddziaływania na środowisko.

Uwarunkowania przyrodnicze gminy Brześć Kujawski oraz sieć osadnicza, komunikacyjna i infrastrukturalna pozwalają, biorąc pod uwagę planowane inwestycje, na wskazanie obszarów, w których potencjalnie najwięcej wystąpi negatywnych oddziaływań na środowisko. Są to w szczególności przedsięwzięcia dotyczące realizacji liniowych systemów infrastruktury technicznej, intensywnego budownictwa, terenów przemysłowych czy też rolnictwa:

- w transporcie drogowym – zakres negatywnych oddziaływań uzależniony jest w dużym stopniu od sposobu realizacji inwestycji. Zastosowanie w trakcie budowy i eksploatacji proekologicznych metod może w znakomity sposób zmniejszyć niekorzystne skutki. Efektem pozytywnym realizacji dróg będzie zmniejszenie szkodliwych emisji i poprawa klimatu akustycznego oraz bezpieczeństwa (w przypadku budowy chodników, tras pieszo-rowerowych) w obrębie terenów intensywnie zabudowanych,
- budowa sieci kanalizacyjnych systemu rozdzielczego: kanalizacja sanitarna i deszczowa,
- budowa sieci elektroenergetycznych związanych z rozwojem gminy,
- tereny budowy zakładów przemysłowych, ingerujące w środowisko (m.in. zmiana krajobrazu, zachwianie stosunków wodnych, a także flory i fauny na danym obszarze),
- rozwój gospodarstw wysokospecjalistycznych – zmiana w krajobrazie, zanieczyszczenia powietrza, powstawanie ścieków.

5. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji planu ogólnego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

W rozdziale 4.4. niniejszego opracowania dokonano analizy form ochrony przyrody w gminie. W rozdziale 5. przedstawione zostaną główne problemy ochrony środowiska dla istniejących obszarów (form) biorąc pod uwagę ustalenia planu ogólnego.

Z uwagi na to, że na obszarze gminy występują obszarowe formy ochrony przyrody oraz ukształtowane korytarze ekologiczne należy dołożyć szczególnych starań dla maksymalnej ochrony środowiska istniejących zasobów w celu **zachowania równowagi przyrodniczej** oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, jednego z aspektów realizacji zrównoważonego rozwoju.

Istotną kwestią jest również **wzbogacenie obszaru gminy w powierzchnie biologicznie czynne**. Niezbędne jest w tym zakresie pełne respektowanie ustaleń planu określających minimalny udział powierzchni biologicznie czynnych.

Kolejnym ważnym problemem jest **zabezpieczenie czystości wód podziemnych**. Ustalenia planu ogólnego nie określają zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, jednak poprzez

wyznaczenie odpowiednich stref – adekwatnych do istniejących uwarunkowań hydrograficznych w sposób racjonalny powinny chronić zarówno powierzchniowy jak i podziemny zasób wodny. Nie można dopuścić do sytuacji aby duże zainwestowane obszary pozbawione były sieci kanalizacyjnej. Rozwiązania obejmujące budowę tymczasowych szczelnych zbiorników na nieczystości płynne powinny być stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach i na czas ściśle określony. Na terenach o rozproszonej zabudowie, gdzie wskazuje na to czynnik ekonomiczny stosować należy rozwiązania alternatywne tj. indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków. W odniesieniu do stosunków wodnych należy również zwrócić uwagę na konieczność maksymalnego zachowania elementów powierzchniowej sieci hydrograficznej. Rozwiązania techniczne z zakresu podziemnej infrastruktury technicznej oraz fundamentowania budynków i budowli powinny ograniczać do maksimum ochronę istniejących zbiorników wód powierzchniowych.

Ogółem 98,5% mieszkańców korzysta z wodociągu gminnego (miasto 100%, wieś 97,5%). Natomiast stopień skanalizowania (korzystający z kanalizacji w ogóle ludności) gminy Brześć Kujawski wynosi 71,2% (miasto 92,8%), wieś 56,2%).

Należy prowadzić sukcesywne inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, aby maksymalnie ograniczyć szkodliwe oddziaływanie dla środowiska, a jednocześnie podnieść standard życia i zdrowia mieszkańców gminy.

Kolejnym elementem środowiska, który wymaga szczególnego potraktowania są **grunty rolne wysokich klas bonitacyjnych oraz obszary cenne przyrodniczo**, takie jak pomniki przyrody czy użytki ekologiczne.

Grunty rolne chronione są na podstawie wspomnianej już ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 1995 r. Ochrona ta polega zwłaszcza na ograniczaniu zmiany przeznaczenia gruntów o najwyższej wartości bonitacyjnej (grunty klas I-III) na cele nierolnicze. Zgodnie z przepisami ww. ustawy zmiana przeznaczenia gruntów (poza terenem miejskim) stanowiących użytki rolne klas I-III na cele nierolnicze i nieleśne wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi i uzyskiwana jest na etapie sporządzania planu miejscowego. Ochrona gleby zmierza nie tylko do zmniejszania uciążliwości działań człowieka na środowisko, ale także do renaturalizacji terenów już zniszczonych i przywracania ponownie ich funkcji przyrodzie. W celu ochrony ziemi i gleby podejmowanie mogą być następujące działania:

- **ograniczenie emisji zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych.** Działania takie mogą obejmować zarówno inwestycje w nowe technologie (lub modernizację już istniejących), jak i propagowanie określonych środków transportu. Zagadnienia te ściśle łączą się zarówno z ochroną powietrza jak i wody, bo ich stan bezpośrednio wpływa na skażenie gleb,
- **ograniczenie uciążliwości rolnictwa dla środowiska.** Działania takie mogą obejmować zarówno ograniczenie intensywności produkcji (farmy wielkoprzemysłowe, monokulturowe gospodarstwa, mniejsze nawożenie itp.) jak i też biologiczną ochronę upraw, stosowanie płodozmianu czy ograniczenie zmian krajobrazu poprzez m.in. zachowanie zadrzewień śródpolnych,
- **przywracanie prawidłowych stosunków wodnych co zapobiega m in. stepowieniu.** Możliwe jest tutaj zarówno stosowanie ochrony biernej (np. obszary chronionego krajobrazu, rezerваты itp.), jak i czynnej (np. mała retencja, prawidłowa melioracja, nasadzenia drzew),
- **odpowiednia edukacja ekologiczna** (uświadczenie społeczeństwa odnośnie szkodliwości wypalania traw, czy zaśmiecania lasów),
- **budowanie bezpiecznych składowisk odpadów** (lub modernizacja już istniejących). Chodzi tutaj nie tylko o odizolowanie od środowiska takich terenów, ale także o ich rekultywację po okresie użytkowania. Z zagadnieniem tym wiąże się także recykling i segregacja śmieci.

Realizacja przewidywanych ustaleń planu ogólnego nie będzie miała znaczącego wpływu na obszary podlegające ochronie, pod warunkiem przestrzegania wszelkich nakazów i zakazów związanych użytkowaniem obszarów i obiektów.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym a ich odniesienie w planie ogólnym

Znaczna ilość dokumentów międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych wiąże się z problematyką ochrony środowiska. Poniżej znajduje się przegląd zapisów w zakresie celów założonych w najważniejszych dokumentach strategicznych i operacyjnych.

Warto nadmienić, że cele ochrony środowiska przyjmowane na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez egzekwowanie odpowiednich aktów prawnych⁵, w tym bezpośrednio wdrożenie dyrektyw Wspólnot Europejskich, czy też opracowane są zgodnie z zaleceniami międzynarodowych konwencji.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Konferencja Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r.

Polska podpisując w czerwcu 1992 roku w Rio de Janeiro **Konwencję o różnorodności biologicznej**, a w roku 1996 ją ratyfikując, stała się jej pełnoprawną stroną i przyjęła na siebie wszystkie zobowiązania wynikające z tego ważnego dokumentu. Zdefiniowano tu założenia zrównoważonego rozwoju. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki. Przyjęto trzy cele konwencji: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych.

Konwencja wprowadziła m.in. obowiązek przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć, informowania o szkodach powstałych w środowisku przyrodniczym danego kraju i szybkiego reagowania na nie.

Najważniejszym organem konwencji jest Konferencja Stron, dokonująca przeglądu wdrażania konwencji oraz podejmująca decyzje określające zadania dla stron i sekretariatu konwencji. Trzynaste spotkanie Konferencji Stron odbyło się w grudniu 2016 r. w Cancun (Meksyk).

Projekt POG maksymalnie jak to możliwe, równorzędnie traktuje racje społeczne, ekonomiczne i ekologiczne, z naciskiem na środowisko.

Agenda XXI - Globalny Program Działania na XXI wiek

---

⁵ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, na podstawie której sporządzona została niniejsza prognoza. Zatem już samo przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest realizacją celów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. i Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r.

Wszystkie akty prawne dotyczące ochrony środowiska, w tym m.in.: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska; ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne; ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody; ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, których wymogi są uwzględniane przy opracowaniach planistycznych, wdrażają dyrektywy Wspólnoty Europejskiej w zakresie swoich regulacji.

W części II „Ochrona i zarządzanie zasobami przyrody”, znajduje się odniesienie do problematyki ochrony środowiska: potrzeba badań środowiska, zapobieganie zagrożeniom, zwalczanie negatywnych zjawisk w środowisku, ochrona zasobów środowiska, bezpieczna gospodarka itd.

Przyjmuje się, że projekt POG wpisuje się w ten program – ustalenia ściśle wiążą się z ochroną zasobów środowiska i bezpieczną gospodarką.

Cele Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals - SDGs)

Spółeczność międzynarodowa uzgodniła podczas konferencji nt. Zrównoważonego Rozwoju - Rio+20 „The Future We Want” (w czerwcu 2012 r.) wypracowanie nowych Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals - SDGs), które będą zasadniczym elementem nowej agendy rozwojowej po 2015 r. Dotychczasowa agenda rozwojowa oparta była na tzw. Milenijnych Celach Rozwoju (MDGs) przyjętych w 2000 r., które miały zostać wypełnione do 2015 r. Przyjęto wówczas osiem MDGs, przy czym cele te nie były negocjowane w procesie międzynarodowym, a opracowane przez komitet ekspertów. Nie zostały one w całości zrealizowane, zatem działania na rzecz ich realizacji po roku 2015 zostały włączone do SDGs.

Propozycja SDGs zawiera 17 celów głównych i 169 powiązanych z nimi zadań. Dużym osiągnięciem dotychczasowych międzynarodowych i unijnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju jest uznanie znaczenia wymiaru środowiskowego dla zapewnienia wzrostu potencjału na świecie i tworzenia odpowiednich warunków życia dla obecnych i przyszłych pokoleń. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi, efektywność energetyczna, zapewnienie powszechnego dostępu do wody, usług sanitarnych, przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zapewnienie rozwoju usług ekosystemowych, zrównoważone leśnictwo, wprowadzanie zrównoważonych wzorców produkcji i konsumpcji (SCP) oraz adaptacja do zmian klimatu to główne działania środowiskowe na rzecz walki z ubóstwem oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Wymienione obszary znalazły satysfakcjonujące odzwierciedlenie w postaci propozycji konkretnych SDGs.

Dokument „Transforming Our World: The 2030 Agenda for Global Action” został przyjęty podczas Szczytu ONZ w Nowym Jorku, 25 września 2015 r.⁶ Zgodnie z jej założeniami uzgodnione na poziomie globalnym cele znajdą swoje przełożenie w działaniach krajowych i na poziomie regionalnym, uwzględniających lokalne uwarunkowania.

⁶ Polska wersja językowa dokumentu: "Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030" znajduje się na stronie internetowej poświęconej działalności ONZ pod adresem: <http://www.un.org.pl/agenda-2030-rezolucja>

Cele ustanowione na szczeblu krajowym

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Przyjęta w 1997 r. Konstytucja stwierdza, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju (Art. 5). Ustala, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom (Art. 74). Do jej zapisów jako podstawowego prawa w Polsce odnoszone są wszystkie pozostałe dokumenty prawne.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Podstawowym dokumentem krajowym z zakresu ochrony środowiska jest Polityka ekologicznej państwa 2030, przyjęta uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019r. (opublikowana w M.P. z 6.09.2019r., poz. 794).

Rolą Polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel główny Polityki, tj. Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców, przeniesiono wprost z SOR. Cele szczegółowe określono w odpowiedzi na najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający połączenie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi. Cele szczegółowe dotyczą zdrowia, gospodarki i klimatu. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne dotyczące edukacji ekologicznej oraz efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Chodzi o rozwijanie kompetencji, umiejętności i postaw ekologicznych społeczeństwa oraz o poprawę zarządzania ochroną środowiska w Polsce.

Cele szczegółowe będą realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań, które konkretyzują działania wskazane w SOR i inne działania wskazane w trakcie prac nad Polityką ekologiczną państwa 2030 (np. wynikające z międzynarodowych zobowiązań dla Polski w perspektywie do 2030 r.).

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Ze szczególną intensywnością realizowane będą działania mające na celu poprawę jakości powietrza przez ograniczenie niskiej emisji, która jest główną przyczyną powstawania smogu.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Przyjęta przez rząd 17 września 2019 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym polityki regionalnej państwa.

Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

KSRR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Ponadto Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.

W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.

W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

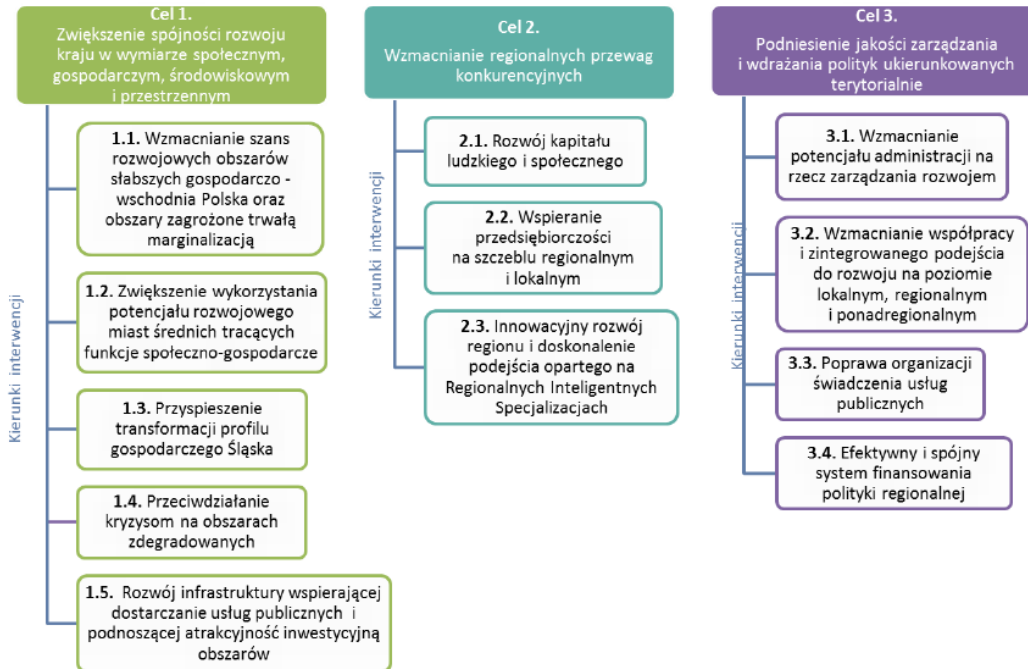
Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej

Cel główny KSRR:

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia (SOR) została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą **pięciu pułapek rozwojowych**: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

W *Strategii* zawarte są rekomendacje dla polityk publicznych. Stanowi ona też **podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem**, w tym obowiązujących dokumentów strategicznych (strategii, polityk, programów). Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem nowych, zintegrowanych strategii rozwoju, które posłużą do realizacji założonych celów i uszczegółowienia zapisów SOR.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia **nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony**. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”.

W *Strategii* wyszczególniono także **cele szczegółowe**:

I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);

II. **Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony** (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);

III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE)

oraz **obszary wpływające na osiągnięcie celów *Strategii***: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

SOR zastąpi przygotowywana średniookresowa strategia rozwoju kraju pn. „Strategia Rozwoju Polski do 2035 r.”, która będzie kluczowym dokumentem strategicznym Polski, określającym cele i kierunki rozwoju kraju zarówno w wymiarze społecznym, gospodarczym, jak i przestrzennym.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r. KPOŚK stanowi wykaz aglomeracji, które muszą zostać wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków w terminach określonych w Programie. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015, 2017 i 2022.

VI aktualizacja KPOŚK (AKPOŚK 2022)

W dokumencie ujęte zostały 1 524 aglomeracje oraz wykaz planowanych przez nie inwestycji, które mają przyczynić się do ograniczenia zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków i ich niekorzystnego wpływu na stan środowiska wodnego.

W VI aktualizacji AKPOŚK oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Jednostki samorządu terytorialnego powinny zrealizować zaplanowane inwestycje oraz osiągnąć efekt ekologiczny do końca 2027 r.

Aglomeracja Brześć Kujawski wyznaczona Uchwałą nr XXVI/205/2020 Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Brześć Kujawski ujęta jest w VI aktualizacji AKPOŚK.

MASTER PLAN

Następstwem zatwierdzenia piątej aktualizacji KPOŚK było stworzenie nowej wersji Master Planu dla dyrektywy ściekowej. Master Plan zawiera zestawienie najważniejszych informacji planistycznych z zakresu gospodarki ściekowej wykazanych w aktualizacji. Dokument został zatwierdzony przez Kierownictwo Resortu Środowiska w dniu 8 września 2017 r.

Cele ustanowione na szczeblu wojewódzkim

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia przyspieszenia 2030+, przyjęta uchwałą XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Misję rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2030, wywodzącą się z analizy stanu i uwarunkowań rozwoju oraz aspiracji wyrażanych przez społeczeństwo, jak też woli politycznej wyrażanej przez Samorząd Województwa co do charakteru tego rozwoju, w największym stopniu oddaje hasło **„Człowiek w centrum uwagi”**.

Zakłada się, że finalnym efektem kształtowania jakości życia mieszkańców w wyniku realizacji zawartych w niniejszej strategii działań, będzie przede wszystkim wzrost zamożności społeczeństwa, ale także znacznie większa satysfakcja z możliwości realizacji aspiracji życiowych na terenie województwa oraz **komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska i wysokiej jakości oferowanych usług**.

Idea przyspieszenia rozwoju będzie się opierać na czterech filarach, z których wywodzą się cele główne i cele operacyjne:

1. rozwoju społecznym – którego celem będzie wyposażenie społeczeństwa w wiedzę, umiejętności oraz postawy sprzyjające długiemu życiu w zdrowiu i dobrej sytuacji materialnej, a jednocześnie stymulujące rozwój nowoczesnej, efektywnej gospodarki, opartej o silne więzi społeczne,
2. zrównoważonym rozwoju gospodarczym – którego celem będzie zapewnienie podstaw wysokiej jakości życia, kształtowanej warunkami materialnymi i środowiskowymi, a jednocześnie lokować będzie region wśród twórców postępu, a nie tylko konsumentów jego efektów,
3. kształtowaniu przestrzeni – którego celem będzie zapewnienie atrakcyjnych warunków dla życia i prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zapewniający utrzymanie we właściwym stanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego regionu, w tym zachowanie funkcjonalnej ciągłości sieci korytarzy ekologicznych,
4. sprawnym funkcjonowaniu systemów – którego celem będzie zapewnienie spójności, dostępności, bezpieczeństwa, czyli uwarunkowań kluczowych dla jakości życia, środowiska i rozwoju gospodarki.

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Ze względu na potencjał do rozwoju przestrzeni inwestycyjnych, gmina Brześć Kujawski określona została jako „gmina szczególnie predysponowana do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym” (rys. 43, s.123). W strategii przyjęto założenie, że na terenie każdej z gmin powinny być zapewnione warunki rozwoju przedsiębiorczości poprzez udostępnienie terenów inwestycyjnych.

Za jedno z wyzwań rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego w III dekadzie XXI wieku uznano przyspieszenie tempa jego rozwoju gospodarczego. Ważnym zadaniem polityki regionalnej jest wspieranie działań, służących zintensyfikowaniu rozwoju przedsiębiorczości. Odpowiedzią na wyzwanie jest między innymi wykorzystanie potencjału, związanego z obecnością na terenie województwa wielkoobszarowych terenów inwestycyjnych. Do zdiagnozowanych terenów tego typu w regionie należy Brzeska Strefa Gospodarcza – ośrodek rozwoju gospodarczego w rejonie o stosunkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej (s. 122).

Zgodnie z opracowaną w ramach strategii polityką terytorialną analizowana gmina wchodzi w skład 18 Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej tj. OPPT Włocławka.

Ryc.18. Poziomy polityki terytorialnej oraz obszary prowadzenia polityki terytorialnej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia przyspieszenia 2030+,

Celem nadrzędnym „Strategii Przyspieszenia 2030+” ustanowiono „**Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich.**”

Struktura celów w dokumencie jest bardzo rozbudowana, w ramach Celu głównego: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko, wyróżniono Cele operacyjne, które odnoszą się do kwestii środowiskowych tj.:

41. Infrastruktura rozwoju społecznego
42. Środowisko przyrodnicze
43. Przestrzeń kulturowa
44. Przestrzeń dla gospodarki
45. Infrastruktura transportu
46. Infrastruktura techniczna
47. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne
48. Potencjały endogeniczne

W ramach celu głównego „4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko” zawarto ustalenia związane z jakością przestrzeni województwa, dotyczące stanu środowiska oraz charakteru jego zagospodarowania. Podkreślić należy, że cel ten jest równorzędny wobec pozostałych celów – odpowiadając za przestrzeń istotną dla procesów rozwoju społecznego, gospodarczego i spójność regionu, programowanych w ramach pozostałych celów.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazane w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego do realizacji w okresie do roku 2030 to:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Gmina Brześć Kujawski położona jest w OSI cechującym się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa oraz częściowo w OSI obszarów peryferyjności transportowej.

Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030 przyjęty uchwałą Nr XLVIII/646/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 sierpnia 2022 r.

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza;
- zagrożenie hałasem;
- pola elektromagnetyczne;
- gospodarowanie wodami;
- gospodarka wodno-ściekowa;
- zasoby geologiczne;
- gleby;
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- zasoby przyrodnicze;
- zagrożenie poważnymi awariami.

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne czy monitoring środowiska.

Program zawiera harmonogram rzeczowo-finansowy działań planowanych do realizacji w latach 2022-2030 tj.: zadań własnych samorządu województwa kujawsko-pomorskiego oraz zadań monitorowanych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego czy instytucje

odpowiedzialne za realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i zasobów przyrodniczych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego został przyjęty Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.

Zgodnie z przeprowadzonym audytem krajobrazowym teren gminy Brześć Kujawski położony jest poza granicami krajobrazów priorytetowych oraz poza obszarami lub obiektami, o których mowa w art. 38a ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*pismo znak: ZKPPT.7630.67.1.2024 z dnia 8 sierpnia 2024 r. KPBPPiR we Włocławku dot. aktu planowania przestrzennego opisujące wyniki audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego dla obszaru objętego przystąpieniem do sporządzenia planu ogólnego*).

Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034 uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XVI/253/25 z dnia 29 września 2025 r.

PGO opracowany został zgodnie z wytycznymi Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (Kpgo 2028), i określa on dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a szczególnie zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej w zakresie gospodarowania odpadami na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego jest:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów „u źródła”;
  - minimalizacja wytwarzanych odpadów oraz ograniczenie ich właściwości niebezpiecznych;
  - odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów (w tym ich recykling), wykorzystanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów;
  - bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów nie wykorzystanych w inny sposób.
- Załącznikiem do niniejszego Planu jest Plan inwestycyjny, który określa dla województwa kujawsko-pomorskiego, potrzebną infrastrukturę dotyczącą odpadów komunalnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego przyjmuje się zachowanie wysokich walorów środowiska przyrodniczego regionu w celu poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności województwa. Cele zagospodarowania województwa kujawsko - pomorskiego odnoszące się do dokumentów planistycznych, w tym:

W zakresie ochrony środowiska

- ✓ poprawa jakości wód,
- ✓ ustalenie i przestrzeganie standardów zagospodarowania oraz reżimów ochronnych terenów ponad zbiornikami wód podziemnych,
- ✓ zalesianie gruntów o niskiej przydatności rolniczej, wyłączanych z produkcji rolnej,

W zakresie infrastruktury komunalnej

- ✓ rozbudowa sieci wodociągowej,
- ✓ uporządkowanie gospodarki ściekowej.

Projektanci jako naczelną zasadę ochrony środowiska przy wyznaczaniu stref planistycznych i ustalaniu wskaźników w projekcie planu ogólnego, przyjęli sformułowaną w Konstytucji RP zasadę zrównoważonego rozwoju. Definicję zrównoważonego rozwoju należy rozumieć (za ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska) jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych pokoleń.

Prawidłowa gospodarka przestrzenna realizowana na obszarze miasta i gminy musi w pełni uwzględniać ochronę istniejącego systemu ekologicznego, a także eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócać jego funkcjonowanie. Konieczna jest również poprawa jakości środowiska oraz wzbogacenie jego zasobów i walorów. Przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania struktur środowiska jest istotnym warunkiem dla osiągnięcia rozwoju zrównoważonego, będącego przecież jednym z głównych celów polityki ekologicznej państwa.

Obowiązującym dokumentem strategicznym jest **Strategia Rozwoju Gminy Brześć Kujawski na lata 2021-2030, przyjęta Uchwałą Nr XLI/365/2022 Rady Miejskiej Brześć Kujawski z dnia 31 maja 2022 r.** Jest to podstawowy instrument długofalowy do zarządzania Gminą. Określa ona cele strategiczne oraz podporządkowane im kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do roku 2040+.

Misją Gminy Brześć Kujawski jest:

inicjowanie zrównoważonego rozwoju w partnerstwie z sektorem biznesowym i pozarządowym poprzez kreowanie gminy jako miejsca przyjaznego do życia, prowadzenia działalności gospodarczej oraz miejsca sprzyjającego rozwojowi kulturalnemu.

W dokumencie przyjęto 3 cele strategiczne i 18 celów operacyjnych.

Tabela 2. Cele strategiczne i operacyjne ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Brześć Kujawski na lata 2021-2030

Cele strategiczne i operacyjne		
Cel strategiczny 1: Polityka proinwestycyjna gwarantującą rozwój gminy	Cel strategiczny 2: Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Brześć Kujawski	Cel strategiczny 3: Stworzenie rozpoznawalnej marki Brześć Kujawski
<p>Obszar gospodarczy</p> <p>Cel operacyjny 1: Rozwój potencjału gospodarczego oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej</p> <p>Cel operacyjny 2: Wzmacnianie silnego wizerunku gminy i marki Brzeskiej Strefy Gospodarczej</p>	<p>Cel operacyjny 1: Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Cel operacyjny 2: Aktywne i zdrowe starzenie się</p>	<p>Cel operacyjny 1: Rozwój sportu i turystyki</p>
<p>Cel operacyjny 3: Wysoka aktywność zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 4: Nowoczesne rolnictwo</p>	<p>Cel operacyjny 3: Aktywizacja osób wykluczonych społecznie</p> <p>Cel operacyjny 4: Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin</p>	<p>Cel operacyjny 2: Promocja gminy</p>
<p>Obszar przestrzenny</p> <p>Cel operacyjny 1: Tworzenie warunków i rozwój budownictwa mieszkaniowego</p>	<p>Cel operacyjny 5: Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowia</p> <p>Cel operacyjny 6:</p>	<p>Cel operacyjny 3: Nowoczesna edukacja</p>

Cel operacyjny 2: Rozwój przestrzeni publicznej	Poprawa funkcjonowania administracji	
Cel operacyjny 3: Zdrowe środowisko Cel operacyjny 4: Poprawa standardów komunikacyjnych	Cel operacyjny 7: Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego	

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Brześć kujawski na lata 2021-2030

Wszystkie działania podejmowane na rzecz rozwoju gminy powinny być zgodne z założeniami strategii. Do roku 2030 zaplanowano 82 rodzaje projektów dla Gminy Brześć Kujawski, zestawione w 5 priorytetów (infrastruktura drogowa, inwestycje oświatowo-społeczne, kultura, sport, turystyka, ochrona środowiska, rozwój budownictwa mieszkaniowego).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Brześć Kujawski to schemat ukazujący kluczowe elementy struktury rozwoju przestrzennego Gminy, ich funkcjonalności oraz relacje między nimi, które obecnie oraz w przyszłości odgrywają i będą odgrywać istotną rolę w kształtowaniu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy jest ukształtowana i determinowana warunkami przyrodniczymi oraz zachodzącymi procesami inwestycyjnymi. Mimo realizowania zabudowy mieszkaniowej bez miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lokalizowana jest ona zasadniczo w sposób zwarty, bez nadmiernego rozproszenia, nawiązuje do istniejącego sąsiedztwa i uwzględnia funkcjonowanie środowiska przyrodniczego. Koncentruje się w obszarach o słabszych warunkach do rozwoju funkcji rolniczej. Zachowany jest ład przestrzenny.

Cele ochrony środowiska przyjęte przy wyznaczaniu stref planistycznych i ustalaniu wskaźników w projekcie planu ogólnego są zgodne z kierunkami ochrony środowiska zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

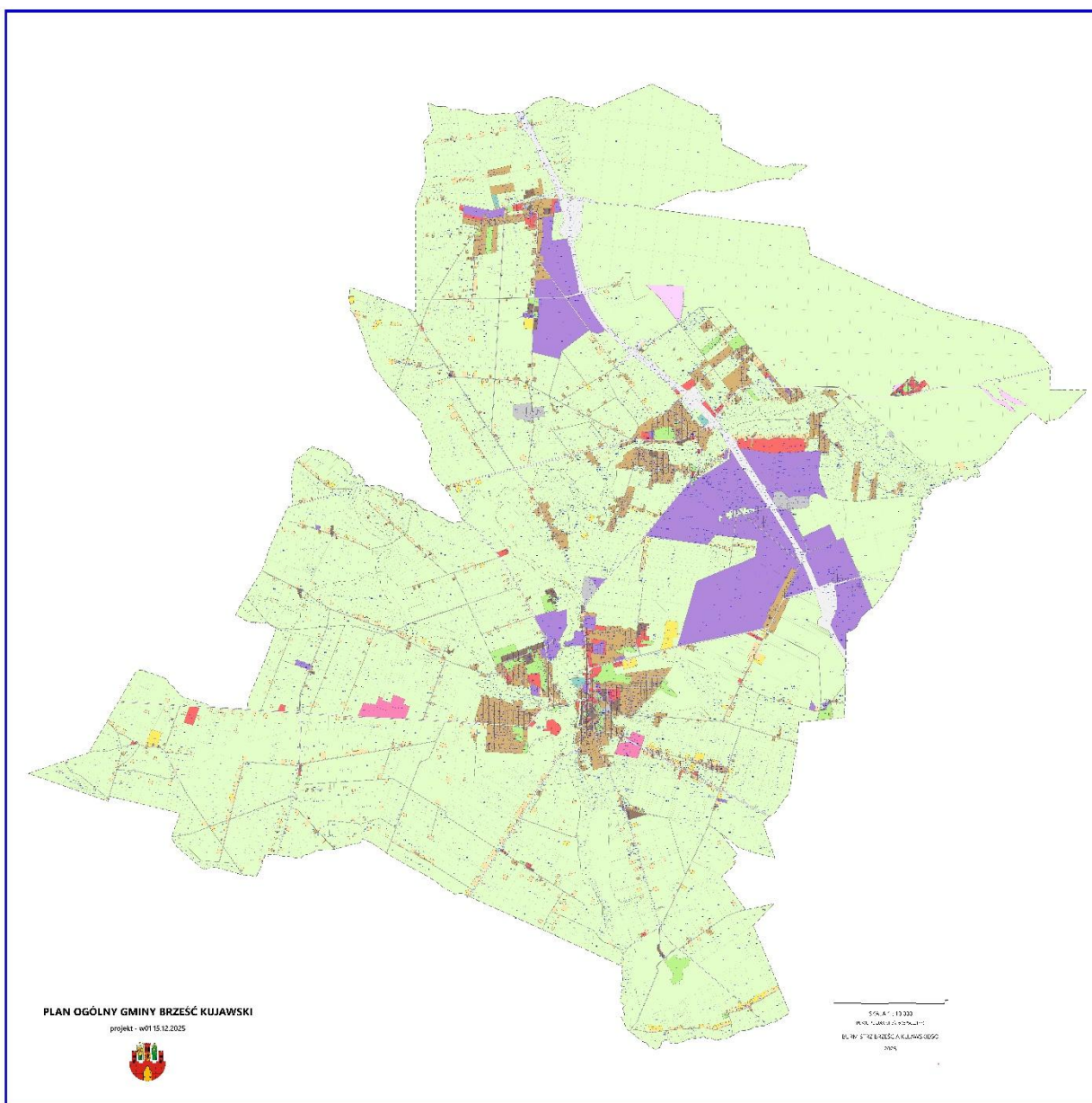
7. Analiza ustaleń planu ogólnego

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym POG sporządza się dla obszaru gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu.

Ustaleniem planu ogólnego jest podział gminy na rozłączne strefy planistyczne wybrane z katalogu określonego w ww ustawie oraz określenie gminnych standardów urbanistycznych, tj. profili funkcjonalnych stref i wskazanych w ww ustawie parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Fakultatywnie, plan może ustalać obszary uzupełnienia zabudowy, obszary zabudowy śródmiejskiej oraz standardy dostępności infrastruktury społecznej. Projekt planu ogólnego składa się z:

- Rysunku planu w formie elektronicznej
- Gminnych standardów urbanistycznych zawierających gminny katalog stref planistycznych

Ryc.19 . Uzasadnienie do projektu POG Brześć Kujawski

W niniejszym rozdziale, zgodnie z uzasadnieniem do POG, dokonano analizy ustaleń projektu planu ogólnego gminy.

Tabela 3. Profile funkcjonalne stref planistycznych

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
<p>SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną</p>	<p>Strefy takie zostały wyznaczone w obszarach, w których występuje już zabudowa mieszkaniowa wielorodzinną, tj. w mieście Brześć Kujawski oraz w miejscowościach: Brzezcie, Aleksandrowo, Wieniec, Wieniec Zalesie, Falborz Parcele, Miechowice Parcele, Kuczyna, Jądrowice, Kąkowa Wola Wieś, Rządka Wola Parcele, Sokołowo Parcle i Pikutkowo. Strefy te są już zagospodarowane, nie przewiduje się zwiększenia ich chłonności.</p> <p>Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną dla nowej zabudowy wielorodzinnej wyznaczona została w mieście Brześć Kujawski w rejonie ulic Królewskiej, Nowej i Polnej, gdzie przewidziana jest kontynuacja osiedla z zabudową wielorodzinną jednak o nieco innych parametrach niż realizowane obecnie bloki przy ul. Nowej. Założono realizację budynków do trzech kondygnacji nadziemnych w dość luźnej zabudowie, bogatej w tereny zieleni i urządzeń służących codziennej rekreacji i wypoczynkowi.</p> <p>W obszarze wiejskim gminy strefę SW wyznaczono w miejscowości Sokołowo Parcele, przy granicy z miastem Brześć Kujawski. W sąsiedztwie istniejącej już zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przewidziano realizację budownictwa komunalnego.</p> <p>Ze względu na niejednoznaczność funkcji, przemieszczenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z zabudową mieszkaniową jednorodziną, zwłaszcza w mieście Brześć Kujawski, we wszystkich strefach dodano profil dodatkowy: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także teren wód i teren zieleni naturalnej.</p>
<p>SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną</p>	<p>Strefy takie zostały wyznaczone w obszarach, w których występuje już zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zarówno w skoncentrowanej zabudowie miasta Brześć Kujawski jak i poszczególnych miejscowościach oraz w rozproszonej zabudowie w obszarze całej gminy. Strefy te są już w znacznym stopniu zagospodarowane.</p> <p>Wyznaczono strefy dla rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Objęły one obszary w mieście Brześć Kujawski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomiędzy ul. Królewską i Polną, ✓ pomiędzy ulicami Mickiewicza, Konarskiego Traugutta ✓ na osiedlu Falborek ✓ pomiędzy ulicą Krakowską i ul. Rybaki <p>Stanowią one uzupełnienie i dopełnienie struktur przestrzennych miasta. Założono jednak realizację bardziej ekstensywnej zabudowy niż już występująca – działki o zalecanej powierzchni nie mniejszej niż 1200 m², Strefy pod rozwój zabudowy mieszkaniowej wyznaczono również na wiejskim obszarze Gminy, w obszarach, w których widoczne jest zainteresowanie realizacją tego typu zabudowy z preferencją dla obszarów dobrze skomunikowanych, wyposażonych w infrastrukturę techniczną, stanowiących uzupełnienie lub kontynuację istniejącej i kształtującej się nowej zabudowy, a także obszary dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczono je głównie w miejscowościach: Brzezcie, Wieniec, Wieniec Zalesie, Kąty Kolonia, Machnacz.</p>
<p>SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową</p>	<p>Strefy takie zostały wyznaczone głównie w obszarze wiejskim w istniejącej rozporoszonej zabudowie, w zwartej zabudowie poszczególnych miejscowości, gdzie zabudowa zagrodowa przeplata się z zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz usługową, a także w mieście Brześć Kujawski, głównie na jego obrzeżach.</p> <p>Obejmują one istniejącą już zabudowę zagrodową.</p> <p>Strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową wyznaczono w każdym</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
	<p>miejscu występowania takiej zabudowy aby nie zablokować możliwości rozwoju działalności rolniczej wymagającej realizacji nowych obiektów budowlanych bądź przebudowy rozbudowy już istniejących.</p> <p>W strefach tych określono profile dodatkowe: teren usług, co umożliwi rozszerzenie prowadzonej działalności rolniczej o działalność usługową a także realizację innych drobnych obiektów usługowych, m.in. z zakresu handlu detalicznego, przetwórstwa rolno-spożywczego itp.</p> <p>Świadomie nie wprowadzono profili dodatkowych umożliwiających realizację wielkotowarowej produkcji rolnej, terenu biogazowni.</p> <p>Nie wyznaczono nowych terenów pod zabudowę zagrodową z uwagi na brak zgłaszanego zapotrzebowania na tego typu zabudowę.</p>
<p>SU - strefa usługowa</p>	<p>Strefy usługowe wyznaczono wszędzie tam, gdzie istniejąca już zabudowa usługowa stanowi odrębne kompleksy bądź też planowana jest w takiej jednorodnej, nie przemieszanej z zabudową mieszkaniową formie.</p> <p>Zabudowa usługowa mieści się ponadto w profilu podstawowym innych stref: SW – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną i SJ – wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, a także może wystąpić w innych strefach w profilu dodatkowym. W obszarach objętych takimi strefami nie była wyodrębniana jako odrębna strefa usługowa, chyba że wymagała określenia innych parametrów niż pozostała zabudowa, możliwa do realizacji w danej strefie.</p>
<p>SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego</p>	<p>Strefę handlu wielkopowierzchniowego wyznaczono w pobliżu skrzyżowania planowanej obwodnicy miasta Brześć Kujawski przewidzianej w ciągu drogi krajowej nr 62 z drogą wojewódzką nr 265 (ul. 1 Armii Wojska Polskiego) oraz ulicą Krakowską. Budowa obwodnicy stworzy warunki do wykształcenia się terenów usług, składów i magazynów oraz handlu wielkopowierzchniowego wymagających bardzo dobrej dostępności transportowej. Wyznaczenie stref SH pozwoli na lokowanie tu nowych działalności lub przeniesienie tego typu zabudowy z innych lokalizacji</p>
<p>SP - strefa gospodarcza</p>	<p>Strefy wyznaczono w obszarach występującej już zabudowy o takim charakterze oraz w obszarach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego przewidującymi funkcje przemysłowe i przemysłowo-usługowe – rejon Pikutkowa, Machnacza (Brzeska Strefa Gospodarcza), teren po byłej cukrowni w Brześciu Kujawskim, tereny w Brzeziu.</p> <p>Biorąc pod uwagę wymogi stawiane przez zainteresowanych lokalizowaniem tu swoich działalności znaczących inwestorów, poszukujących terenów inwestycyjnych o dużych powierzchniach (których dziś już Gmina nie posiada), poszerzono istniejące tereny Brzeskiej Strefy Gospodarczej. Powstanie tu strategiczny dla rozwoju regionu, unikatowy 200 hektarowy, jeden z kluczowych w regionie (zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa).</p> <p>Planowana budowa drogi ekspresowej S10 i jej włączenie w autostradę A1 w Brzeziu stworzy tu nowe uwarunkowania dla rozwoju terenów pod działalność gospodarcze - strefę SP wyznaczono obejmując sąsiedztwo przyszłego węzła (zgodnie ze złożonymi wnioskami do planu ogólnego).</p>
<p>SR - strefa produkcji rolniczej</p>	<p>W związku z wynikającym z zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ograniczeniem możliwości ustalania stref z zabudową mieszkaniową, w tym stref SZ z zabudową zagrodową, wprowadzono w sąsiedztwie istniejącej zabudowy zagrodowej, zwłaszcza większych gospodarstw rolnych strefy produkcji rolniczej. Ich celem, co do zasady, nie jest umożliwienie realizacji obiektów służących wielkotowarowej produkcji rolnej (zawarta w profilu podstawowym strefy) lecz stworzenie warunków rozwoju tych gospodarstw poprzez zapewnienie możliwości lokalizowania budynków i obiektów związanych z</p>

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
	<p>prowadzoną produkcją rolną.</p> <p>Świadomie też wprowadzono tu profil dodatkowy: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, który umożliwia, przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wprowadzenie zakazu lokalizacji obiektów służących wielkotowarowej produkcji rolnej.</p> <p>Wyjątkiem od powyższych zasady jest wyznaczenie stref produkcji rolnej obejmujących istniejącą już zabudowę intensywnej produkcji rolnej w Redczu Krukowym a także obszar Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Starym Brześciu.</p> <p>Zgodnie z polityką przestrzenną gminy nie dodano profilu dodatkowego umożliwiającego lokalizację elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych, biogazowni.</p>
<p>SI - strefa infrastrukturalna</p>	<p>Strefy infrastrukturalne wyznaczono dla rozproszonych w obszarze gminy stacji gazowych oraz innych terenów z obiektami infrastruktury technicznej o powierzchni >5000m².</p> <p>Pozostałe, mniejsze tereny zabudowane obiektami infrastruktury technicznej włączone zostały w pozostałe strefy (wchodzą w skład profilu podstawowego każdej ze stref).</p> <p>Nie ustalono odrębnych stref dla obiektów infrastruktury podziemnej i nadziemnej ponieważ strefy planistyczne w planie ogólnym dotyczą powierzchni ziemi⁷</p> <p>Strefy infrastrukturalne wyznaczone zostały także w otoczeniu terenów zabudowy mieszkaniowej, zagospodarowanych często jako przydomowe ogrody, a także: parkingi, drogi wewnętrzne czy garaże. W tych strefach wprowadzono profile dodatkowe teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren wód, a także teren usług umożliwiających tym samym wprowadzenie w tych obszarach drobnych usług służących mieszkańcom. Drogi klas niższych niż Z - zbiorcza, jako tereny komunikacji, mieszczą się w każdej z wyznaczonych stref planistycznych, niemniej jednak część z dróg ujęto w strefy SI.</p>
<p>SN - strefa zieleni i rekreacji</p>	<p>Strefy wyznaczone zostały w obszarach zagospodarowanych w sposób służący rekreacji i wypoczynkowi oraz posiadających predyspozycje do rozwoju takich funkcji – głównie są to tereny parków podworskich, parki, boiska, place zabaw.</p> <p>W wybranych strefach dodano profil dodatkowy: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki teren usług edukacji, teren zieleni naturalnej, teren lasu, które pozwolą prowadzić w tych terenach różnorodne działania i wyposażyć je w usługi typowe dla tego typu terenów.</p> <p>Takich profili dodatkowych nie wprowadzono w obszarach parków podworskich, priorytetem w nich jest bowiem zachowanie zieleni urządzonej.</p>
<p>SC - strefa cmentarzy</p>	<p>Strefy te obejmują wszystkie istniejące w obszarze gminy cmentarze czynne wraz z bezpośrednio przylegającymi do nich parkingami, działkami zabudowanymi zabudową usługową związaną z cmentarzem (m.in. zakłady kamieniarskie, handel detaliczny) lub wolnymi działkami umożliwiającymi w przyszłości poszerzenie cmentarza (Wieniec, miasto Brześć Kujawski).</p> <p>W strefach dodano profil dodatkowy: teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu</p>
<p>SG</p>	<p>Strefa górnictwa obejmuje obszar górniczy w Aleksandrowie, gdzie</p>

⁷ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/reforma-planowania-przestrzennego-2> (dostęp 30 marca 2025 r.)

Rodzaj strefy	Charakterystyka, uzasadnienie
- strefa górnictwa	<p>odbywa się wydobycie kruszywa naturalnego.</p> <p>W obrębie Wieniec Zalesie występują złoża wód leczniczych i torfów (borowin) dla których wyznaczono rozległe obszary górnicze obejmujące całą miejscowość uzdrowską Wieniec-Zdrój. Strefy górnictwa wyznaczono tu w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dla złóż torfu – strefa górnictwa obejmuje obszar górniczy oraz sąsiednie złoża ✓ dla ujmowanych wód leczniczych – strefa górnictwa obejmuje działkę z istniejącym ujęciem oraz obszar udokumentowanych złóż położony poza terenami zurbanizowanymi miejscowości. Ze względu na położenie tego terenu w obszarze leśnym dodano profil dodatkowy teren lasu. ✓ dla potencjalnych ujęć wód leczniczych - strefa górnictwa obejmuje część działki 232/2 obręb Wieniec Zalesie⁸.
SO - strefa otwarta	<p>Strefy otwarte wyznaczono obejmując nim głównie tereny leśne, tereny użytkowane rolniczo oraz tereny lokalnych korytarzy ekologicznych, które chronione powinny być przed zabudową. W wybranych strefach, z wykluczeniem obszarów cennych krajobrazowo, w tym głęboko wciętych rynien doliny rzeki Zgłowiączki i obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wprowadzono profil dodatkowy: teren elektrowni słonecznej.</p>
SK - strefa komunikacyjna	<p>Strefę komunikacyjną wyznaczono dla przebiegającej przez teren gminy autostrady A1 (klasa autostrada), drogi krajowej nr 62 w klasie G (główna, docelowo GP – główna ruchu przyspieszonego) oraz dróg wojewódzkich DW 252, DW 265 i DW 270 w klasie G i wraz z profilem dodatkowym teren drogi zbiorczej – drogę wojewódzką DW268 w klasie Z (zbiorcza).</p> <p>Również wszystkie przebiegające przez teren gminy drogi powiatowe ujęto w strefy SK wraz z profilem dodatkowym: droga zbiorcza, stosownie do klasy tych dróg.</p> <p>W przypadku autostrady A1, z uwagi na występowanie na terenie gminy miejsc obsługi podróżnych, obwołu utrzymania autostrady a także uwzględniając istniejące pokrycie terenu w wyznaczonej dla autostrady strefie SK dodano profile dodatkowe: teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren wód.</p> <p>Nie wyznaczono stref komunikacyjnych dla planowanej obwodnicy miasta Brześć Kujawski planowanej w ciągu drogi krajowej nr 62 ze względu na brak rozstrzygnięcia jej lokalizacji potwierdzonej liniami rozgraniczającymi.</p> <p>W strefach SK oraz SI wyznaczonych dla terenów komunikacyjnych dodano profile dodatkowe teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, co zabezpieczy realizację obiektów inżynierskich, m.in. mostów i wiaduktów</p>

Źródło: uzasadnienie do POG

⁸ Zgodnie z decyzją ŚG-V.7430.52.2022 z dnia 19 października 2022 r. Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego zatwierdzającą Projekt robót geologicznych na wykonanie otworu „Krzysztof” w celu rozpoznania i udokumentowania zasobów wód leczniczych w miejscowości Wieniec-Zdrój”.

8. Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów, jakie może spowodować realizacja ustaleń projektu planu ogólnego, była wnikliwa analiza ustaleń dokumentu, ocena dokonana podczas wizji terenowej oraz analiza wniosków wynikających z opracowania ekofizjograficznego wykonanego dla przedmiotowego terenu. Przedmiotem oceny były następujące elementy środowiska: powierzchnia ziemi i gleby, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny (hałas), wody powierzchniowe i podziemne, świat roślin i zwierząt oraz walory krajobrazowe i kulturowe (w tym również ład przestrzenny).

Na zmiany zdefiniowanej w dotychczasowych opracowaniach planistycznych struktury miały i mają duży wpływ uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne. Zasadą podziału terenu gminy na strefy planistyczne było wyodrębnienie terenów spójnych pod względem istniejącego zagospodarowania oraz możliwości dalszego ich rozwoju; przeznaczonych pod różne funkcje według lokalnego zapotrzebowania oraz predysponowanych do zróżnicowanych form zagospodarowania.

W ocenie zastosowano trzy stopnie zmian: pozytywne, negatywne oraz bez zmian, jakie mogą wyrzucić proponowane zmiany przeznaczenia terenów na poszczególne komponenty środowiska

Zmiany pozytywne (poprawa) warunków środowiska wiązać się będą z sytuacjami, gdzie wprowadzone ustalenia planu ogólnego sprzyjają bądź poprawiają dotychczasowe uwarunkowania i zapewniają ochronę jego walorów w stopniu małym, średnim i dużym.

Pod pojęciem zmiany negatywne (zagrożenia) rozumieć należy typowe zmiany i przekształcenia poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego o niewielkich walorach, a także jakie spowoduje realizacja planu ogólnego w terenie już zainwestowanym lub przewidzianym do zainwestowania. Zmiany te wiązać się będą z budową obiektów kubaturowych i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w odczuwalny sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi. Zmiany duże wiązać się będą z radykalnymi zmianami i przekształceniami poszczególnych komponentów środowiska o dużych walorach, a związanych z budową obiektów i infrastruktury, bądź z funkcjonowaniem inwestycji mogących w znaczący sposób negatywnie wpływać na środowisko i życie ludzi.

Warunki pozostają bez zmian w sytuacjach, gdy ustalenia planu ogólnego nie mają wpływu na elementy środowiska lub gdy są zgodne z dotychczasowymi zasadami i sposobami zagospodarowania terenu.

Zróznicowanie skutków można usystematyzować również ze względu na przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym:

- (B) bezpośrednie – będą one powstawać bezpośrednio w związku z realizacją oraz funkcjonowaniem inwestycji,
- (PO) pośrednie – mogą one występować jako wpływ innego bezpośredniego oddziaływania (wpływ drugiego, trzeciego stopnia w zależności od tego jak powstają),
- (W) wtórne – mogą one występować po zakończeniu realizacji inwestycji, są jej następstwem,
- (Sk) skumulowane – wzmożone, łączne oddziaływanie dwóch lub więcej przedsięwzięć różnych inwestorów;
- (K) krótkoterminowe i chwilowe (CH) – najczęściej oddziaływania te powstają w związku z momentem realizacji przedsięwzięcia, niekiedy także w krótkim okresie jego późniejszego funkcjonowania,
- (Ś) średnioterminowe – wiążą się zarówno z okresem realizacji inwestycji, jej rozruchem jak również z chwilą jej całkowitego wdrożenia,
- (D) długoterminowe i (S) stałe – których konsekwencje są widoczne lub odczuwalne bezpośrednio lub pośrednio, trwale i nieprzerwanie, bezustannie po wystąpieniu oddziaływania

z uwzględnieniem wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego oraz mając na uwadze zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy.

W konsekwencji oddziaływanie może być **(P) pozytywne, (N) negatywne lub oddziaływanie nie będzie występowało - brak oddziaływania (BO)**.

Tabela 4. Ocena wpływu realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy na poszczególne komponenty środowiska w układzie stref planistycznych

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzenienia się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzenienia się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny (P) (B) (D)	Ograniczenie niekontrolowanego rozprzestrzenienia się zabudowy w tym mieszanie funkcji z mieszkaniową (P)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost uporządkowanych powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SU - strefa usługowa	Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych. Poprawa warunków bytowania dla niektórych gatunków fauny	Zwiększenie zagrożenia wypadkami drogowymi (Po)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
	(P) (B) (D)								
SH - strefa handlu wielkopowierzchniowego	Likwidacja agrocenozy pól przy jednoczesnym zwiększeniu urządzonych powierzchni biologicznie czynnych. (N) (B) (D)	Zwiększenie zagrożenia wypadkami drogowymi (Po)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany krajobrazu na części obszaru (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego i higieny atmosfery, (N) (Po) (D)	Wzrost powierzchni biologicznie czynnych (P) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SP - strefa gospodarcza	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej (B) (D)	Pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych (W) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiana cech krajobrazu – wprowadzenie dominant krajobrazowych itp. (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (N) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego i wyglądu wielu obiektów (P) (Po) (S)
SR - strefa produkcji rolniczej	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej (B) (D)	Pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych (W) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiana cech krajobrazu – wprowadzenie dominant krajobrazowych itp. (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (N) (Po) (D)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Możliwość poprawy stanu technicznego i wyglądu wielu obiektów (P) (Po) (S)
SI - strefa infrastrukturalna	wzrost powierzchni terenów zielonych w postaci zieleni towarzyszącej (P) (B) (D)	Poprawa warunków życia ludności (P) (B) (D)	Możliwość obniżenia zwierciadła wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	W przypadku infrastruktury naziemnej zmiana cech krajobrazu (B) (D)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (Po) (D)	Likwidacja agrocenozy pól w przypadku infrastruktury naziemnej (B) (D)	Nie dotyczy	Możliwość poprawy stanu technicznego infrastruktury technicznej (P) (Po) (S)
SN - strefa zieleni i rekreacji	wzrost powierzchni terenów zielonych w postaci zieleni towarzyszącej (P) (B) (D)	Poprawa warunków środowiskowych dla życia mieszkańców (P) (D) Stworzenie korzystnych warunków dla regeneracji i odnowy sił biologicznych (P) (Po) (D)	Zwiększone możliwości ochrony zasobów (Po) (D)	Niewielkie zmiany powierzchni glebowej (B) (D)	Bez większych zmian (BO)	Poprawa klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (P) (B) (D)	Bez większych zmian (BO)	Możliwość ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (P) (D)	Bez większych zmian (BO)

Strefy planistyczne	Elementy środowiska								
	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	Ludzie	Wody powierzchniowe i podziemne	Powierzchnia ziemi i gleby	Krajobraz	Klimat, powietrze, hałas	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
SC - strefa cmentarzy	Wzrost powierzchni terenów zielonych (P) (B) (D)	Bez większych zmian (BO)	Bez większych zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Zachowanie walorów krajobrazowych (Po) (D)	Bez większych zmian (BO)	Niewielkie wzbogacenie zasobów środowiska (Po) (D)	Zachowanie walorów kulturowych (Po) (D)	Nie dotyczy
SG - strefa górnictwa	Spadek bioróżnorodności, migracja lub wymieranie zwierząt, zmiana i ew. zanieczyszczenie ekosystemów (N) (Po) (D)	Obniżenie komfortu życia w bezpośrednim sąsiedztwie terenów wydobywania kopalin (N) (Po) (D) W strefie uzdrowiskowej korzyści zdrowotne (P) (Po) (D)	Obniżenie poziomu wód gruntowych, zanieczyszczenie zmiany stosunków wodnych (N) (Po) (D)	Degradacja i zanieczyszczenie gleb, utrata wartości rolniczej (N) (Po) (D)	Zmiana naturalnego wyglądu terenu (B) (D)	Pogorszenie jakości powietrza, hałas i drgania od maszyn przy wydobywaniu kruszywa naturalnego (N) (Po) (D)	Zmiany w środowisku przyrodniczym z możliwością rekultywacji, renaturyzacji miejsc wydobywania (N) (B) (D)	Nie dotyczy	Możliwość przyniesienia zysku ekonomicznego (P) (Po) (D)
SO - strefa otwarta	wzrost powierzchni zieleni, typu zadrzewienia przydomowe oraz tzw. zieleni towarzyszącej (P) (B) (D)	Bez zmian (BO)	Bez większych zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Bez zmian (BO)	Niewielkie zmiany klimatu akustycznego (Po) (D)	Możliwość zwiększenia zasobów środowiska, (B) (D)	Nie dotyczy	Nie dotyczy
SK - strefa komunikacyjna	Likwidacja agrocenozy pól z charakterystyczną fauną i florą na rzecz zieleni izolacyjnej (N) (B) (D)	Zwiększenie zagrożenia wypadkami pogorszenie ogólnych warunków środowiskowych (Po)	Możliwość obniżenia poziomu wód gruntowych (B) (D)	Zmniejszenie powierzchni glebowej (B) (S)	Zmiany w krajobrazie, likwidacja krajobrazu rolniczego (B) (D)	Pogorszenie klimatu akustycznego oraz higieny atmosfery (N) (Po) (D)	Likwidacja agrocenozy pól. Wzbogacenie zasobów florystycznych jednak głównie antropogenicznych (B) (D)	Nie dotyczy	Wprowadzenie dodatkowych profili w strefie w celu osiągnięcia zysku ekonomicznego (P) (Po) (S)

Źródło: analizy własne

Tabela 5. Podsumowanie - Przewidywane oddziaływania na środowisko będące skutkiem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego

Element środowiska	Potencjalny wpływ	Czas trwania	Kierunek wpływu	Charakter wpływu
Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	Zmniejszenie dostępnych siedlisk oraz ograniczenie tras migracji zwierząt	D	N	S, P
	Redukcja powierzchni siedlisk dla wybranych gatunków roślin	D	N	S, P
	Utrzymanie terenów otwartych oraz lokalnych powiązań przyrodniczych	D	P	B, P
	Zachowanie ciągłości funkcjonowania korytarzy ekologicznych	D	P	B, P
Warunki życia ludności	Ograniczenie zabudowy na terenach stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców	D	P	B
	Zwiększenie arealu terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje	D	P	P, S
	Powstawanie inwestycji powodujących lokalne uciążliwości akustyczne oraz wzrost zanieczyszczeń powietrza	S, D	N	P, S
	Wyznaczenie rezerw terenowych umożliwiających dalszy rozwój zagospodarowania	S, D	P	P, S
	Zachowanie istniejących terenów rekreacyjno-wypoczynkowych	D	P	P
	Stworzenie warunków dla rozwoju odnawialnych źródeł energii	D, S	P	B, S
Wody powierzchniowe	Zwiększenie zapotrzebowania na wodę oraz wzrost ilości wytwarzanych ścieków	D, S	N	B
	Ochrona i zachowanie jakości wód powierzchniowych	D	P	P
	Ograniczenie infiltracji wód opadowych i wzrost spływu powierzchniowego na terenach niezabudowanych	D	N	P
	Utrzymanie stref wolnych od zabudowy, zainwestowania w sąsiedztwie cieków wodnych	D	P	B
Wody podziemne	Zwiększenie stopnia uszczelnienia terenu i ograniczenie infiltracji do warstw wodonośnych	Ś	N	P, S
	Zachowanie zdolności retencyjnych terenów przewidzianych pod inwestycje	D	P	P
	Wzrost poboru wód podziemnych	D	N	P, S
Powietrze atmosferyczne	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	D	P	S
	Możliwy wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych związany z intensyfikacją zagospodarowania	D	N	P, S
Klimat akustyczny	Pogorszenie warunków akustycznych w wyniku wzrostu zabudowy i natężenia ruchu	D	N	W, S
Powierzchnia ziemi	Degradacja gleb i pokrywy roślinnej na etapie realizacji inwestycji	K, S	N	W
	Powstawanie lokalnych utwardzeń i trwałych przekształceń powierzchni terenu	D, S	N	P
	Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów	D	N	S
	Ochrona gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych przed nadmiernym zainwestowaniem	D	P	B
Klimat	Lokalne zmiany mikroklimatyczne wynikające z nowej zabudowy	Ś	N	P, W

	Brak ingerencji w obszary cenne pod względem bioklimatycznym	D	P	P
	Rozwój OZE sprzyjający ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych	D	P	P
Krajobraz	Częściowe przekształcenie krajobrazu na obszarach inwestycyjnych	D	N	P
	Zachowanie terenów o istotnych walorach krajobrazowych	D	P	S
Zabytki	Wyznaczenie stref funkcjonalnych sprzyjających ochronie obiektów i obszarów zabytkowych	D	P	S
Dobra materialne	Rozwój zasobów materialnych związany z realizacją nowej zabudowy	D	P	S

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

Kierunek wpływu: P - pozytywny; N - negatywny

Charakter wpływu: B - bezpośredni; P - pośredni; W - wtórny; S - skumulowany

Czas trwania: K - krótkoterminowe; Ś - średnioterminowe; D - długoterminowe; S - stałe; C - chwilowe

Realizacja ustaleń projektu POG wpłynie, w zróżnicowany sposób, na poszczególne komponenty środowiska (powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta, rośliny itd.) i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Analizując zanotowane w tabeli wyniki przeprowadzonej oceny wpływu realizacji projektu POG na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenu spowodują niekiedy istotną ingerencję w środowisko przyrodnicze.

Zmiany powierzchni ziemi, w tym trwałe zmiany (D, N) naturalnego ukształtowania terenu złagodzić można w części poprzez właściwe zagospodarowanie obszaru zielenią w możliwie szerokim zakresie. Pożądane jest maksymalne utrzymanie i wzbogacenie istniejącej zieleni oraz wprowadzenie zieleni urządzonej na wszelkie wolne od zabudowy powierzchnie, a w szczególności zieleni wysokiej (drzewa i krzewy). Wprowadzenie nowej zieleni pozwoli również na ograniczenie erozji wietrznej gleb (P).

Wprowadzone nowe funkcje oraz zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów spowoduje wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza i hałasu (K).

Zmiana warunków akustycznych na obszarach dotąd niezabudowanych wynikać będzie przede wszystkim z rodzaju zlokalizowanych na danym obszarze zakładów produkcyjno-usługowych, wydobywczych oraz z ruchu pojazdów (K, N). Utrzymanie istniejącej i wprowadzenie nowej zieleni jest niezbędne ze względu na funkcje jakie pełni ona w środowisku. Zieleń będzie zmniejszać m.in. zjawisko hałasu drogowego i łagodzić mikroklimat (P). Bardzo ważne są również aspekty estetyczne i krajobrazowe. Właściwe zagospodarowanie zielenią i maksymalne jej zachowanie podniesie atrakcyjność terenu (P).

Realizacja ustaleń POG może spowodować zmiany warunków wodnych w obszarach planowanych do różnego rodzaju inwestycji - obniżenie poziomu wód podziemnych, ale również powstanie nowych potencjalnych zagrożeń jakości wód. W celu zminimalizowania niekorzystnych zmian projektanci wprowadzili obowiązek pozostawienia powierzchni biologicznej czynnej zgodnie z ww parametrami (P).

Realizacja ustaleń projektu POG będzie miała również wpływ na świat roślin i zwierząt. Pod uzbrojenie terenów produkcyjnych i mieszkaniowych, a następnie inwestycje budowlane przeznaczone zostały tereny do tej pory niezabudowane, częściowo użytkowane rolniczo, a więc stanowiące agrocenozę pól. Zmiana funkcji spowoduje punktową ingerencję w dotychczasowy system ekologiczny tych terenów (D, N). Zagospodarowanie terenów rolniczych zwiększy również antropopresję na dalsze otoczenie.

Realizacja ustaleń POG i planowane przeznaczenia terenów mogą wprowadzić istotne zmiany w krajobrazie gminy. Na obszarze dotychczas niezabudowanym mogą powstać obiekty kubaturowe, które spowodują powstanie dominant krajobrazowych (D).

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu nowej zabudowy na krajobraz projektanci wprowadzili szereg ustaleń. Określone zostały wskaźniki mające wpływ na zagospodarowanie, ład przestrzenny i użytkowanie terenu: maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Są to ustalenia, które pozwolą na właściwe kształtowanie ładu przestrzennego obszaru objętego POG (P).

Powstawanie konfliktów i kolizji pomiędzy zagospodarowaniem przestrzeni a środowiskiem przyrodniczym może wystąpić nie tylko w odniesieniu do poszczególnych rodzajów zabudowy. W wyniku nakładających się zagrożeń dla jakości komponentów środowiska, ciągłości powiązań przyrodniczych czy walorów krajobrazowych powstają obszary o szczególnej koncentracji kolizji,

obszary znaczącego oddziaływania na środowisko (N), do takich potencjalnych obszarów należą w szczególności:

- teren istniejącej intensywnej zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- tereny lokalizacji zakładów przemysłowo-usługowych,
- tereny związane z funkcją uzdrowiskową,
- tereny wydobywania złóż kopalin,
- trasa istniejących odcinków dróg: autostrady A-1, drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, o nasilającym się natężeniu ruchu, szczególnie ciężarowego - wzrost zespołu zanieczyszczeń typu komunikacyjnego, pogorszenie warunków zamieszkania i funkcjonowania systemów przyrodniczych,
- tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych, elektrowni słonecznych, elektrowni wodnej,
- tereny przez które przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższego, wysokiego i średniego napięcia,
- tereny przez które przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, w tym węzeł rozdzielczy gazu i tłocznia gazu oraz stacja redukcyjno-pomiarowa gazu,
- rejon istniejących oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów z zagrożeniem infiltracji zanieczyszczeń do gleb i wód podziemnych i powierzchniowych,
- tereny obecnie użytkowane rolniczo, a nie wyposażone w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną, będące pod presją budownictwa mieszkaniowego i mieszkaniowo – usługowego,
- tereny intensywnej gospodarki rolnej.

Jak widać przedstawione powyżej obszary znaczącego oddziaływania na środowisko to zarówno obszary już zainwestowane jak również obszary projektowane dla których POG wprowadza odpowiednie wskaźniki (P) w celu zminimalizowania ich negatywnego oddziaływania. Zagospodarowanie wyznaczonych stref planistycznych zgodnie z ustaleniami dokumentu w przedmiotowym dokumencie nie powinna spowodować znaczących negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

9. Ocena ustaleń zawartych w planie ogólnym w zakresie stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji

Analiza uwarunkowań przyrodniczych, a także określonych kierunków ochrony środowiska wobec prowadzonej i projektowanej polityki przestrzennej gminy, pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- Gmina Brześć Kujawski pod względem użytkowania terenu zalicza się do obszarów: rolniczych (z dużym udziałem gleb wysokich klas bonitacyjnych), gospodarczych (z rozwijającą się Brzeską Strefą Gospodarczą), a także uzdrowiskowych (uzdrowisko Wieniec Zdrój) oraz leśnych.
- na obszarze gminy dominują gleby płowe, rozwinięte na utworach piaszczystych i gliniastych. Znaczny jest również udział czarnych ziem oraz gleb brunatnych. Wspomniane gleby należące do najwyższych klas bonitacyjnych (I – IVb) dominują w części centralnej oraz południowej. W części północnej, w obrębie pradoliny Wisły, występują gleby bielicoziemne rozwinięte na utworach piaszczystych. Zaliczają się one do najniższych klas bonitacyjnych (V-VI).
- lasy rozmieszczone są nierównomiernie, głównie ich zwarty kompleks znajduje się w północnej części gminy, ogółem zajmują ok. 18 % powierzchni gminy. Lasy i grunty leśne w większości należą do zasobu Lasów Państwowych.
- gminę charakteryzuje niski udział wód w ogólnej powierzchni – ogółem wody powierzchniowe na obszarze gminy Brześć Kujawski zajmują 84 ha co stanowi zaledwie 0,6% jej obszaru - są to wody płynące, w tym przede wszystkim rzeka Zgłowiączka oraz naturalne niewielkie zbiorniki wodne.
- stan zachowania i ekspozycji walorów krajobrazowych uznaje się za dobry, choć działalność człowieka w pewnych szczególnych sytuacjach burzy ten harmonijny układ. Podstawowym elementem degradacji walorów krajobrazowych jest „rozlewanie się” zabudowy mieszkaniowej i wchodzenie jej na tereny rolnicze,
- występowanie na całym obszarze gminy obiektów infrastruktury technicznej: napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów telefonii komórkowej, elektrowni wiatrowych powoduje, że stają się one negatywnymi dominantami w krajobrazie,
- brak kanalizacji sanitarnej na części terytorium gminy, alternatywą dla rozwiązań gospodarki ściekowej jest budowa przydomowych oczyszczalni, z zaznaczeniem, że jedynie w miejscach gdzie brak jest możliwości podłączenia do kanalizacji,
- występujące procesy chemizacji rolnictwa stanowią w pewnym stopniu zagrożenie dla stanu czystości wód podziemnych,
- konieczne jest utrzymywanie w dobrej sprawności sieci i urządzeń melioracji,
- na jakość powietrza w gminie wpływają zwłaszcza lokalne źródła emisji zanieczyszczeń, są to zwykle zanieczyszczenia punktowe. Gorszy stan powietrza powiązany jest z sezonem grzewczym.
- większej ochrony wymagają obszary lokalnych podmokłości i oczek wodnych,
- zagrożenia związane są z emisjami hałasu, wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego
- zagrożenia związane z intensywną gospodarką rolną, w tym występowanie zjawiska erozji wietrznej i wodnej, prowadzące do degradacji gleb,
- system ekologiczny gminy nie został jeszcze optymalnie ukształtowany. Należy dążyć do objęcia ochroną ciekawych przyrodniczo tworów przyrody i atrakcyjnych krajobrazowo terenów.

Podział terenu gminy na rozłączne strefy planistyczne oraz odpowiednio dobrane wskaźniki w projekcie POG mają na celu zapewnienie właściwego funkcjonowania środowiska, możliwości jego regeneracji oraz wzbogacenia zasobów. Do najważniejszych zagadnień w tym zakresie, ujętych w POG można zaliczyć:

- stworzenie podstaw systemu przyrodniczego gminy, opartego o istniejące zasoby,
- zachowanie podstawowych elementów sieci hydrograficznej, ,
- wzbogacenie obszaru gminy o nowe powierzchnie biologicznie czynne, związane z obowiązkowym wprowadzeniem trwałej szaty roślinnej na działkach budowlanych,
- ograniczenie zagrożeń związanych ze zjawiskiem erozji wietrznej i wodnej na terenach użytkowanych rolniczo, po zmianie ich funkcji na tereny budowlane,
- poprawę klimatu akustycznego oraz higieny powietrza, zwłaszcza na terenach o silniejszej zabudowie i eksploatacji,
- regeneracja i ogólna poprawa walorów krajobrazowych.

Jak wynika z powyższych rozważań pełna realizacja ustaleń POG daje szanse na poprawę funkcjonowania środowiska, wzbogacenie jego zasobów w przypadku walorów krajobrazowych i powierzchni biologicznie czynnych oraz likwidację niektórych, występujących dotychczas zagrożeń zwłaszcza zanieczyszczania wód podziemnych oraz erozji gleb.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w planie ogólnym wraz z uzasadnieniem ich wyboru, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje wskazanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu, rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne aspekty środowiska. Zdaniem autora prognozy w opracowaniu o takim charakterze, jaki prezentuje POG, zagadnienie wariantowania rozwoju jest rozpatrywane w czasie prac koncepcyjnych, w każdej z dziedzin wybiera się rozwiązanie najkorzystniejsze z punktu widzenia uwarunkowań i potrzeb rozwoju, a efekt finalny przedstawia wyłącznie wariant optymalny. W projekcie POG, w zakresie większości rozwiązań wariantowanych, wybrano rozwiązania jednoznacznie korzystne dla środowiska. W świetle tych rozważań można jedynie brać pod uwagę modyfikację szczegółowych rozwiązań. Przede wszystkim jednak należy konsekwentnie realizować ustalenia jakie w ostatecznej formie zostaną przyjęte.

Reasumując, w przypadku sporządzania POG nie było potrzeby wykonania kilku wariantów zagospodarowania terenu, gdyż funkcje które wprowadza projekt dokumentu są zgodne z zaleceniami wynikającymi z uwarunkowań przestrzennych gminy. Dlatego też stwierdza się, że wybór takiego kierunku zagospodarowania przestrzeni jest w pełni uzasadniony.

Analiza wyznaczonych stref planistycznych oraz ustalonych dla poszczególnych stref wskaźników wskazuje na realizację zasady zrównoważonego rozwoju. Nie zdiagnozowano, że realizacja projektu Planu ogólnego będzie miała jakikolwiek negatywny wpływ na obszary i obiekty chronione, w tym przedmiot ochrony oraz integralność obszaru sieci Natura 2000.

Zespół autorski nie napotkał trudności wynikających z niedostatków techniki i luk w wiedzy potrzebnej do rzeczywistego i realnego określenia oddziaływania ustaleń Planu ogólnego na środowisko.

Plan ogólny wyznacza strefy planistyczne, których zakres funkcjonalny jest dość szeroki zarówno w ramach profilu podstawowego jak i dodatkowego (jeśli taki został w projekcie planu ustalony). W poszczególnych strefach istnieje możliwość zagospodarowania terenu pod różne funkcje. Przykładowo w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną profil podstawowy ustala: teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.

Rzeczywiste planowanie przestrzeni nastąpi dopiero na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w ramach których, dla poszczególnych terenów, dokonany zostanie wybór konkretnej funkcji wybranej z profilu podstawowego i ewentualnie dodatkowego.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu ogólnego

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Ustawa nie precyzuje zakresu monitoringu, a trzeba określić, że potencjalnie jest on bardzo szeroki i obejmuje nie tylko zagadnienia związane stricte z zagospodarowaniem przestrzennym, ale także szereg zjawisk, struktur i procesów bezpośrednio warunkujących możliwości rozwoju gminy. Szczegółowy zakres możliwego monitoringu oraz częstotliwość jego dokonywania, ściśle zależne są od specyfiki danego zagadnienia.

Obligatoryjny monitoring aktualności POG wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 32 stwierdza iż „W celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonyuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzenia, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego. Powyższa ustawa precyzuje także, że ocena taka powinna się odbywać co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy.

Biorąc pod uwagę podstawowe cele sporządzonego projektu POG i przedmiot regulacji planistycznych w nim zamieszczonych proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń POG, a później „monitoringiem” określonym w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, ustalone w POG wskaźniki zabudowy. Monitoring powinien być przeprowadzany przez Urząd Gminy i obejmować faktyczne przeznaczenia terenów oraz stopień wypełnienia stref umożliwiających realizację nowej zabudowy w ramach oceny aktualności planu ogólnego.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Nie stwierdzono transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji POG, które wymagałyby uruchomienia procedury, o której mowa w art. 104 oraz art. 113-117 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Stwierdzono, że zaproponowane w projekcie POG rozwiązania zapobiegające i ograniczające oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nowego sposobu zagospodarowania oraz lokalny charakter zmian w strukturze przestrzennej gminy będą ograniczały możliwość występowania niekorzystnych zjawisk o charakterze konfliktów związanych z zagospodarowaniem jedynie do obszaru gminy, ewentualnie gmin sąsiednich, a co za tym idzie przeprowadzenie procedury transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było celowe. Wskazuje na to samo położenie geograficzne gminy Brześć Kujawski.

13. Podsumowanie

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu POG gminy Brześć Kujawski sporządzona została po opracowaniu projektu POG, przed procedurą uzgodnień i opiniowania tego dokumentu.

Prognoza jest opracowaniem opartym głównie na bazie posiadanych materiałów zgromadzonych do planu ogólnego gminy. Przy sporządzaniu prognozy wykorzystano również inne dostępne publikacje, dokumenty i raporty dotyczące obszaru gminy opracowane przez inne instytucje (w tym wnioski złożone przez organy i instytucje uzgadniające lub opiniujące projekt POG), a dotyczące środowiska i zmian w nim zachodzących. Dostępne opracowania pozwoliły na sprawdzenie w jaki sposób proponowane w POG rozwiązania przestrzenne odnoszą się do uwarunkowań przyrodniczych terenu.

POG, sam w sobie nie rodzi zasadniczo żadnych skutków środowiskowych. Źródłem potencjalnych skutków środowiskowych (negatywnych i pozytywnych) będzie dopiero realizacja poszczególnych działań, czy przedsięwzięć inwestycyjnych, realizowanych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, przy czym tylko część z nich będzie nieuchronna.

Prognoza nie określa precyzyjnie skutków środowiskowych ze względu na brak „przywiązania” poszczególnych inwestycji do miejsc ich realizacji oraz określenia ich skali i sposobu realizacji, ale ma charakter ostrzegawczy. Wskazuje elementy środowiska, których jakość (stan) może ulec pogorszeniu w wyniku realizacji POG.

Przyjęcie prognozy jako dokumentu ostrzegającego przed potencjalnymi zagrożeniami powoduje, że lista wskazanych w jej wyniku potencjalnych skutków środowiskowych w odniesieniu do poszczególnych obszarów może być znacznie szersza, niż rzeczywiste skutki środowiskowe, jakie wystąpią podczas realizacji POG.

Prognoza sporządzona do projektu POG, zgodnie z uzgodnionym zakresem i stopniem szczegółowości oraz zgodnie z zapisami ustawowymi, poddana zostanie łącznie z projektem POG procesowi opiniowania.

Należy stwierdzić, że w projekcie POG przyjęto zasady ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju jako podstawę przy wyznaczaniu poszczególnych stref planistycznych oraz dla określenia sposobu ich zagospodarowania i zabudowy (wskaźniki urbanistyczne), a także warunki równowagi przyrodniczej i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska. W ogólnej ocenie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze nie będzie znaczące pod warunkiem zastosowania wszelkich ustaleń POG Brześcia Kujawskiego oraz przestrzegania przepisów i zasad ochrony środowiska.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów niezbędnych w procedurze postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko POG przewidzianego w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1112 z późn. zm.). Organ administracji opracowujący POG sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, której zadaniem jest ocena środowiskowych skutków realizacji przewidzianych zamierzeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona została dla obszaru gminy Brześć Kujawski została wykonana zgodnie z obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej przepisami prawnymi odnoszącymi się do ochrony środowiska.

Podstawą określenia potencjalnych zagrożeń i konfliktów środowiskowych, jakie może spowodować realizacja POG gminy Brześć Kujawski była analiza ustaleń POG oraz uzasadnienia. Przeprowadzono analizę wyznaczonych stref planistycznych w odniesieniu do stanu środowiska w tych strefach. Przedmiotem oceny było oddziaływanie wyznaczonych w projekcie POG stref planistycznych na rzeźbę terenu i krajobraz, powietrze atmosferyczne, środowisko wodne, klimat akustyczny, gleby, roślinność i zwierzęta i zdrowie ludzi.

Opracowanie to stanowi próbę oceny zmian i przekształceń środowiska przyrodniczego jakie zostaną wprowadzone po realizacji ustaleń POG. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że realizacja POG wprowadzi w środowisku przyrodniczym szereg zmian, zarówno korzystnych jak i potencjalnie niekorzystnych.

Największe zmiany i przekształcenia w środowisku spowoduje zagospodarowanie stref planistycznych dotychczas niezagospodarowanych.

Plan ogólny zakłada utrzymanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (wielorodzinną, jednorodziną) i zagrodową – jako stref wiodących – wielofunkcyjnych, wyznaczonych na podstawie istniejących uwarunkowań, tj. kontynuacji istniejącego zainwestowania oraz realnego zapotrzebowania z dążeniem do uzyskania wyższych standardów zamieszkania, a także zapewnienia wyższego poziomu usług dla jego mieszkańców z zachowaniem obecnego charakteru gminy.

Jako funkcje uzupełniające wprowadzono do projektu planu strefy usługowe, handlu wielkopowierzchniowego, strefy zieleni i rekreacji. Dodatkowo uwzględniono w projekcie planu istniejące strefy gospodarcze w odpowiedniej odległości od planowanej i istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz produkcji rolniczej, górnictwa oraz infrastrukturalne, komunikacyjne czy otwarte.

Przyjęte w projekcie POG wskaźniki urbanistyczne, służą ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko poszczególnych sposobów zagospodarowania i zainwestowania terenów oraz zachowują zasady ochrony obszarów aktywnych biologicznie i zabezpieczenia struktur przyrodniczych.

15. Wykorzystane materiały

Do sporządzenia niniejszej prognozy posłużyły dostępne prace dokumentacyjne, studialne i opracowania kartograficzne dotyczące problematyki środowiska przyrodniczego lub jego poszczególnych komponentów, a także problematyki sozologicznej. Wykorzystano także wyniki i materiały własne, zebrane podczas rekonesansu terenowego. Wśród opracowań, w szczególności wymienić należy:

1. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby POG Brześć Kujawski, 2025
2. Opracowanie ekofizjograficzne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brześć Kujawski, 2008
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brześć Kujawski - 2009
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brześć Kujawski na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030
5. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Brześć Kujawski na lata 2020-2034
6. Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Brześć Kujawski na lata 2022-2025
7. Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Brześć Kujawski na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030”, za okres 2023-2024
8. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Brześć Kujawski na lata 2023-2027
9. Strategia innego instrumentu terytorialnego – kujawsko-pomorskie uzdrowiska – aktualizacja, przyjęta Zarządzeniem nr 211/2025 Prezydenta Miasta Inowrocławia z dnia 10 października 2025 r. (w części dotyczącej uzdrowiska Wieniec Zdrój)
10. Raport o stanie gminy Brześć Kujawski 2023 r.
11. Rejestr zabytków Narodowy Instytut Dziedzictwa
12. Strategia Rozwoju Gminy Brześć Kujawski na lata 2021-2030, przyjęta Uchwałą Nr XLI/365/2022 Rady Miejskiej Brześć Kujawski z dnia 31 maja 2022 r.
13. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego do 2030 r. – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXVIII/399/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.
14. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26.06.2003 r.
15. Program Ochrony Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2022-2030 przyjęty uchwałą Nr XLVIII/646/22 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 29 sierpnia 2022 r.
16. Audyt krajobrazowy dla województwa kujawsko-pomorskiego przyjęty Uchwałą Nr LXI/851/23 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r.
17. Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2023-2028 z perspektywą na lata 2029-2034” uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XVI/253/25 z dnia 29 września 2025 r.
18. Stan środowiska w województwie kujawsko-pomorskim Raport 2024, GIOŚ, DMŚ, RWMS w Bydgoszczy
19. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022r.
20. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Warszawa październik 2013 r. (SPA)
21. Dane Głównego Inspektora Ochrony Środowiska umieszczone na: www.gios.gov.pl, dostęp: marzec 2025
22. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”, pod kier. prof. dr hab. Włodzimierz Jędrzejewski (ZBS PAN)

23. Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce
24. Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15.07.2021r.
25. Informator PSH, Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badań, Warszawa 2017
26. Plan Urządzania lasu dla Nadleśnictwa Włocławek
27. Mapa geosrodowiskowa Polski, arkusz Bobrowniki (402)
28. Portale internetowe:
- <https://mst-brzesc-kujawski.rbip.mojregion.info/>
- <https://brzesckujawski.pl/>
- <https://nid.pl/zasoby/rejestr-zabytkow-zasoby/>
- <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html>
- <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>
- <https://www.wody.gov.pl/strefa-klienta/110-strefa-klienta/1827-jednolite-czesci-wod-na-hydroportalu>
- <https://www.gov.pl/web/wody-polskie-warszawa>
- <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/2>
- <https://wios.bydgoszcz.pl/>
- <https://ekoskladsluzewo.pl/page/pszok>
- <https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-gniewkowo/plan-urzadzenia-lasu>
- <https://emgsp.pgi.gov.pl/emgsp/>
- <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>
- <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/2006>
29. Akty prawne uwzględnione w opracowaniu:
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz.U. z 2025 poz. 647 z późn. zm.)
  - Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 poz. 1130 z późn. zm.)
  - Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
  - Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 960);
  - Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn. Dz. U. z 2025 r. poz. 567 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024r. poz. 82 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 757);
  - Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 399);
  - Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1361)

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Toruń, 20.01.2026 r.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz w ocenach oddziaływania na środowisko,

w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:
ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, jednolite studia magisterskie na kierunku geografia, tj. kierunku związanego z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Jolanta Rudnicka

.....
(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko)

